

Министерство на околната среда и водите

**Регионална инспекция по околната среда и водите
гр. Смолян**

**Регионален доклад за състоянието на
околната среда
през 2014 година**

СЪДЪРЖАНИЕ

	страница
I. ВЪВЕДЕНИЕ	
СЪДЪРЖАНИЕ	2
СПИСЪК НА НАЙ-ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ.....	3
<i>I. ВЪВЕДЕНИЕ</i>	5
<i>II. АНАЛИЗИ ПО КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА</i>	8
<i>II.1. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ</i>	8
<i>II.2. ВОДИ</i>	12
<i>II.3. ЗЕМИ И ПОЧВИ</i>	14
<i>II.4. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ</i>	17
<i>III. АНАЛИЗИ ПО ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ</i>	21
<i>III.1. ОТПАДЪЦИ</i>	21
<i>III.2. ШУМ</i>	36
<i>III.3. РАДИАЦИОНЕН КОНТРОЛ</i>	36
<i>III.4. ХИМИКАЛИ И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ ГОЛЕМИ АВАРИИ</i>	37
<i>IV. ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ И КОНТРОЛ</i>	39
<i>V. ПРОЕКТИ/ОБЕКТИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ</i>	48
<i>VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ</i>	48
<i>VII. ПРИЛОЖЕНИЯ</i>	53

СПИСЪК НА НАЙ-ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

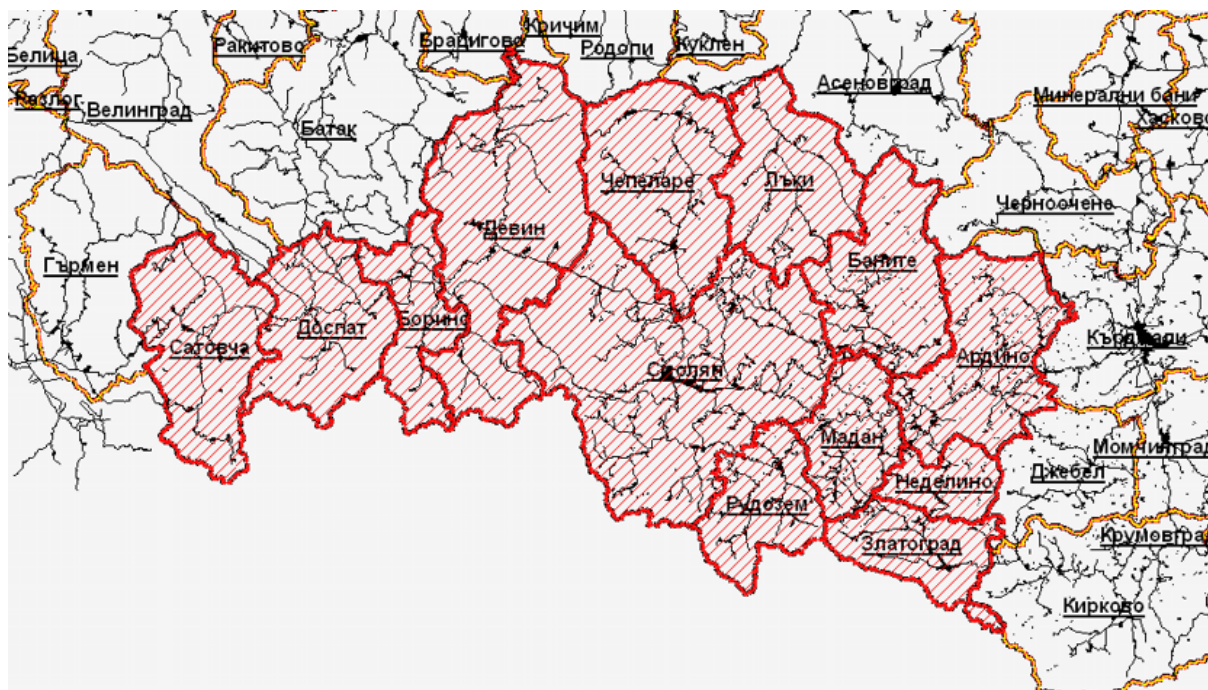
- АБ - Асфалтова база
- АИС - Автоматична измервателна станция
- БД УВ ЗБР – Благоевград – Басейнова дирекция за управление на водите - Западнобеломорски район с център Благоевград
- БД УВ ИБР – Пловдив – Басейнова дирекция за управление на водите - Източнобеломорски район с център Пловдив
- БИ – Биотичен индекс
- БПК₅ - Биологична потребност от кислород за 5-денонощия
- БО – Битови отпадъци, СО – Строителни отпадъци, ПО – Промислени отпадъци, ОО – Опасни отпадъци, МРО – Масово разпространение отпадъци, ИУМПС – излезли от употреба моторни средства, ОЧЦМ – отпадъци от черни и цветни метали, ИУЕЕО – излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, НУБА – негодни за употреба батерии и акумулатори
- ГДОС – Годишен доклад по околна среда
- ГПСОВ – Градска пречиствателна станция за отпадни води
- ГФ – Горски фонд
- ДАМС – Държавна агенция за младежта и спорта
- ДБ – Държавен бюджет
- ДДС – Държавно дивечовъдно стопанство
- ДЛ – Държавно лесничейство
- ДОВОС – Доклад по оценка на въздействието върху околната среда
- ЕО – Екологична оценка
- ЕС – Европейски съюз
- ЗМ – Защитена местност
- ЗОЗЗ – Закон за опазване на земеделските земи
- ЗОПОЕЩ - Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети
- ЗРА – Закон за рибарството и аквакултурите
- ЗТ – Защитена територия
- ЗУО – Закон за управление на отпадъците
- ИАОС - Изпълнителна агенция по околна среда
- ИО – Инертни отпадъци
- ИЕО – Индивидуални емисионни ограничения
- КАВ – Качество на атмосферния въздух
- КФС Рожен – Комплексна фонова станция РОЖЕН
- ЛОС – Летливи органични съединения
- МАС - Мобилна измервателна станция
- МБАЛ – Многопрофилна болница за активно лечение
- МВЕЦ – Малка водно електрическа централа
- МЗ – Министерство на здравеопазването
- МЗГ – Министерство на земеделието и горите
- МОСВ – Министерство на околната среда и водите
- МРО – Масово разпространени отпадъци
- МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройството
- МС – Министерски съвет
- НО – Неопасни отпадъци

- НПО – Неправителствена организация
- НПУО – Национален план за управление на отпадъците
- НСМ – Национална система за мониторинг
- ОБ – Общински бюджет
- ОбА – Общинска администрация
- ОВОС – Оценка на въздействие върху околната среда
- ПАМ - Принудителна административна мярка
- ПДК – Пределно допустими концентрации
- ПЗ – Природна забележителност
- ПКЗНБАК – Постоянна комисия за защита на населението при бедствия, аварии и катастрофи
- ППЗГ – Правилник за приложение на закона за горите
- ППЗЛЮД – Правилник за прилагане на закона за лова и опазване на дивеча
- ПС – Пречиствателно съоръжение
- ПСОВ – Пречиствателна станция за отпадни води
- СПСОВ – Селска пречиствателна станция за отпадни води
- ПУДООС – Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
- РЗ – Разрешително за заустване
- РЗИ – Регионална здравна инспекция
- РИОСВ-Смолян – Регионална инспекция по околната среда и водите - Смолян
- РКС – Районен кооперативен съюз
- РЛ-Пловдив – Регионална лаборатория Пловдив
- РЛ-Смолян – Регионална лаборатория Пловдив
- РУГ-Смолян – Регионално управление на горите Смолян
- РШ – Ревизионна шахта
- ТБО – Твърди битови отпадъци
- УБП – Улавяне на бензинови пари
- ФПЧ₁₀ – Фини прахови частици под 10 микрона
- ХХ – Хвостохранилище

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Целта на доклада е да бъдат информирани всички заинтересовани страни за състоянието на околната среда през 2014 година на територията, контролирана от РИОСВ-Смолян. С издаването на настоящия доклад ще бъдат подпомогнати регионалните и местни власти на територията на РИОСВ при вземане на решения в областта на околната среда и за устойчиво развитие на териториалните общности чрез интегрирането на политиката по околна среда в регионалните и общински политики в областта на социално-икономическото развитие.

Основни данни за територията на РИОСВ - Смолян

Територията, контролирана от РИОСВ-Смолян, се намира в Южна България и е разположена в централната част на Родопите на площ от 4158.5 кв. км. или 3.8% от територията на страната. Тя има обща граница с областите Пловдив, Пазарджик, Кърджали и Благоевград, като на юг границата съвпада с държавната граница с Република Гърция.

Във физико-географско отношение се отличава с определено разнообразие. Релефът е с подчертан планински характер, което дава отражение върху цялостното и социално-икономическо, селищно и инфраструктурно развитие.

В административно отношение територията обхваща 13 общини – всички общини в област Смолян – 10 броя, Община Ардино от Област Кърджали, Община Сатовча от Област Благоевград и Община Лъки от Област Пловдив, които се различават значително по площ, инфраструктура и социално-икономически показатели. Има 308 населени места, включително 10 града, най-големите от които са Смолян, Златоград, Мадан, Devin, и Рудозем. Най-голяма по население е община Смолян, а най-малка – община Лъки

ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ И РЕСУРСИ

През региона на инспекцията протичат много реки, като по-големите са: Арда, Въча, Чепеларска, Върбица, Черна, Давидковска, Малка Арда, Девинска, Доспатска.

На реките Доспатска и Въча са изградени едни от най-големите в България язовири „Доспат”, „Въча” и „Цанков камък”. Наличието на тези водоеми обуславя развитие на туризма и спортния риболов, като това в последните години е особено показателно за гр. Доспат.

Регионът е богат на минерални и термоминерални води, от които по-големи са: термоминерално находище „Беден”, термоминерално находище „Ерма река”, находища на минерални води „Михалково”(естествено газирана вода), „Девин”, „Лъджа”(Баните) и „Настан”(все още не се експлоатира). Водите от една част от находищата на „Девин” и „Михалково” се бутилират и разпространяват в търговската мрежа, а на „Беден” и „Лъджа” са построени балнео-лечебни центрове.

На територията на инспекцията има 3 защитени зони по Директивата за дивите птици, а именно: Триград – Мурсалица, Персенк и Добростан и 3 зони по Директивата за опазване на местообитанията на дивата флора и фауна - Родопи – Западни, Родопи – Средни и Циганско градище. От тях само Триград – Мурсалица и Циганско градище са изцяло на контролираната от нас територия. Другите зони са по-големи и обхващат площи от няколко области, респективно няколко инспекции.

Инспекцията контролира 61 защитени територии, от които 4 резервата, 4 подържани резервата, 29 защитени местности и 24 природни забележителности.

Докладът е подготвен от екип на РИОСВ Смолян, като са използвани данни от РЗИ-Смолян, РЗИ-Кръджали, РЗИ-Благоевград, РЗИ-Пловдив, Басейнова дирекция Източнобеломорски район – Пловдив, Басейнова дирекция Западнобеломорски район – Благоевград, Изпълнителна агенция по околна среда – София, МОСВ, Общини и горски стопанства на територията на РИОСВ-Смолян и други.

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ – СМОЛЯН

Адрес: ул. ”Дичо Петров” № 16, пк. 99, гр. Смолян

Пощенски код: 4700, Телефонен код: 0301

Регионална инспекция по околната среда и водите - Смолян

- Директор, 60113,
- Директор дирекция „Административно финансови и правни дейности“ - 60104
- Дежурен телефон, информация и Офис за компл. обслужване – 60100; 0885-860231;
- Факс - 60121;
- Старши юриконсулт – 60116;
- Каса и Човешки ресурси – 60761, 60105;
- Началник отдел „Превантивна дейност“ - 60768
- Эксперти направление “Превантивна дейност” – 60114;
- Эксперти направление “Биоразнообразие, защитени територии, Натура 2000” – 60117,
- Эксперт „Информационно обслужване“ – 60115;
- Началник отдел “Контрол на околната среда” - 60108
- Эксперти направление “Води” – 60765; 60766
- Эксперти направление “Отпадъци” –; 60107, 60110, 60127, 60762, 60127
- Эксперти направление “Въздух” – 60106, 60109;
- Эксперт „Инвестиционни проекти“ – 60118;

Регионална лаборатория Смолян към ИАОС София

- Началник отдел “РЛ” – тел./факс-60125, 65177, 60771
- Лаборатория – „Почви“ - 60769
- Лаборатория – „Води“ – 60122; 65178
- Лаборатория – „Въздух“ – 60123;
- Лаборатория – „Микробиология“ – 60124
- email: rlab_smolian@mail.bg

Басейнова дирекция “Източнобеломорски район” – Регионално Бюро Смолян

- Эксперти – тел./fax – 60120, 60126, Е – mail: bd_smolian@abv.bg

Публикуване на издадени Разрешения; Решения; Регистрационни документи; Удостоверения; Становища; Преценки и Оценки по ОВОС; Друга служебна информация –

<http://www1.government.bg/ras/regimes/index.html>

Е – mail: riosv-smolyan@mbox.contact.bg

Министерство на околната среда и водите

<http://www.moew.government.bg>

РИОСВ – Смолян

<http://smolyan.riosv.com>

II. АНАЛИЗИ ПО КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

II.1. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

1. Мрежа за контрол на качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ Смолян, като част от НСМОС – подсистема “въздух”.

Контролът за качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ-Смолян се осъществява от Автоматична Измервателна Станция /АИС/ разположена в гр. Смолян.

На територията на инспекцията се намира и Комплексна Фонова Станция /КФС/-“Рожен”. Функционирането на станцията дава възможност да се получава пълна, обективна и комплексна информация за състоянието на компонентите и обектите на околната среда на фоново ниво. Целта е да се осигури провеждането на системни и комплексни наблюдения на компонентите от околната среда в райони с малки антропогенни въздействия. Нивото на фоновото замърсяване и динамичното му изменение е важна първична информация, извънредно необходима за оценка и прогноза на състоянието на околната среда, а оттук за създаване на екологични норми за допустимо антропогенно натоварване и разработване на стратегии на национално и международно ниво.

В АИС-Смолян се извършват измервания за определяне нивата на ФПЧ_{10} . Прахът е основен атмосферен замърсител на въздуха. Вредният му здравен ефект зависи главно от размера и химичния състав на суспендираните прахови частици.

Основни източници на прах са промишлеността, транспорта, енергетиката и битово отопление. През отоплителния сезон на локално ниво основен източник на замърсяване с прахови частици е изгарянето на твърди и течни горива в бита и зимното опясячаване. Причина за значителният брой превишения са и географското разположение на града и специфичните метеорологични условия /ниска скорост на вятъра, наличие на инверсии и др./. Това е особено актуално през зимния сезон, при които се намалява възможността за разсейване на атмосферните замърсители.

Фините прахови частици се емитират в атмосферата директно (първични емисии) или се образуват от емитираните в атмосферата газове - прекурсори на фини прахови частици (вторични емисии).

Нормите за нивата на ФПЧ , както и допустимият броят на превишенията за една календарна година в българското законодателството е съгласно:

Наредба №12 на МОСВ и МЗ към ЗЧАВ (ДВ, бр.58/2010г.)			
Средноденощна норма (СДН) за опазване на човешкото здраве			
Прагова стойност (ПС)		допустим брой превишения (през годината)	период на прилагане
СДН	$50 \mu\text{g}/\text{m}^3$	35	от 01.01.2009г.
Средногодишна норма (СГН)			
СГН	$40 \mu\text{g}/\text{m}^3$	Не се допуска превишение	от 01.01.2009г.

Основни съкращения и термини при оценка на Качеството на Атмосферният Въздух /КАВ/ са:

Пределно допустимите концентрации на вредните вещества в атмосферния въздух се определят като: максимално еднократна, средноденощна и средногодишна концентрация

1. Максималната еднократна пределно допустима концентрация за определен замърсител е допустимата краткосрочна концентрация в продължение на 30- или 60-минутна експозиция

2. Средноденонощната пределно допустима концентрация е допустимата концентрация в продължение на 24-часова експозиция;

3. Средногодишната пределно допустима концентрация е допустимата концентрация в течение на едногодишна експозиция.

Максималната еднократна концентрация е най-високата от краткосрочните концентрации за определен замърсител, регистрирани в даден пункт за определен период на наблюдение.

Средноденонощната концентрация е средната аритметична стойност от еднократните концентрации, регистрирани неколккратно през денонощието, или тази, отчетена при непрекъснато пробовземане в продължение на 24 часа.

Средногодишната концентрация е средната аритметична стойност от средноденонощните концентрации, регистрирани в продължение на една година.

ПС за СЧН – прагова стойност за средночасова норма за опазване на човешкото здраве за основните атмосферни замърсители (1 час);

ПС за СДН – прагова стойност за средноденонощна норма за опазване на човешкото здраве за основните атмосферни замърсители (24 часа);

СГН - средногодишна норма за опазване на човешкото здраве за основните атмосферни замърсители (1 година)

Пунктовете на територията на РИОСВ-Смолян, контролираните замърсители и регистрираните концентрации са дадени в таблицата:

Замърсител	ФПЧ ₁₀	Pb _{аер.}	SO ₂	NO ₂	CO	H ₂ S	бензен	NH ₃	ПАВ	As _{аер.}	Cd _{аер.}	Ni	ФПЧ _{2,5}	NO	O ₃
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Общ брой пунктове:															
1. АИС-Смолян	да	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. КФС-Рожен	да	да	да	да	-	-	-	-	да	да	да	да	да	да	да
Пунктове регистрирани концентрации над ПС на СДН:															
1. АИС-Смолян	да-119бр.														
2. КФС-Рожен	не.														
Пунктове регистрирани концентрации над СГН:															
1. АИС-Смолян	45.46														

Забележка: На територията на РИОСВ-Смолян не се измерва максимално еднократна концентрация.

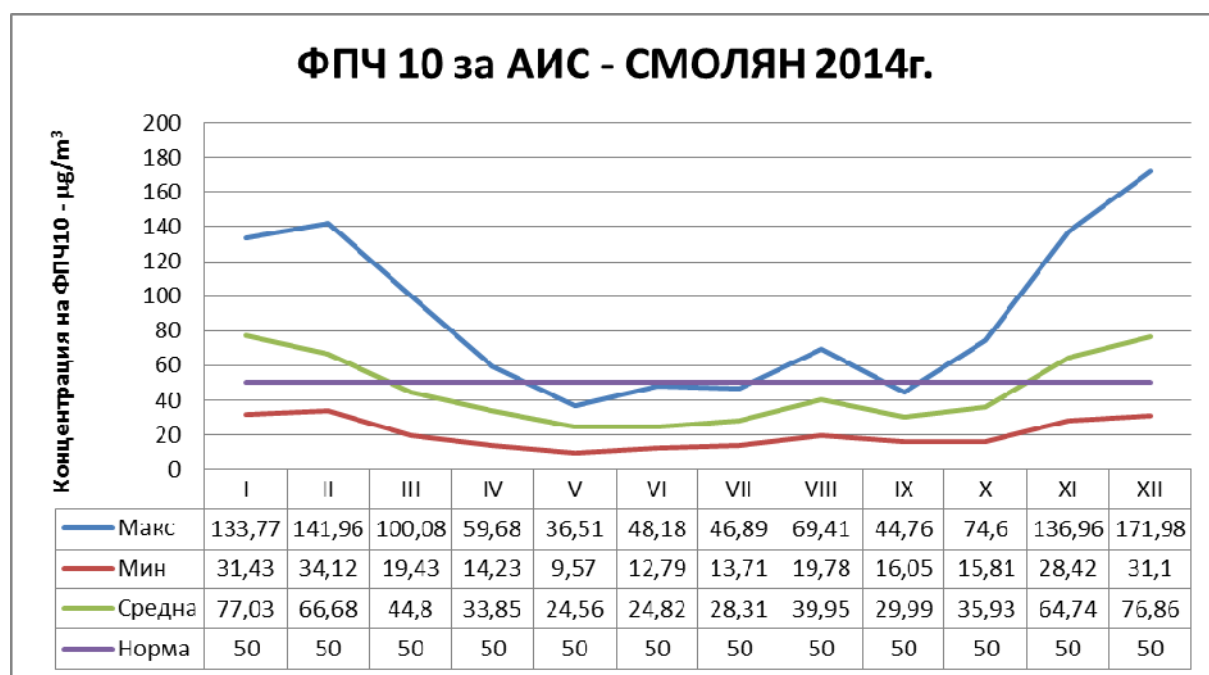
На АИС-Смолян през 2014 год. са извършени 363 измервания за ФПЧ₁₀, от които наднормените стойности са 119 броя, като през м. януари и декември имаме по 27 бр. наднормени стойности, през февруари са отчетени 22 бр. наднормени стойности; през

м. март-13 бр; април-1бр.,м. август-6бр; м. октомври- 3бр. и м. ноември-20 бр. При анализ на резултати за 2014 год. е видно, че наднормените стойности за ФПЧ₁₀ са през зимните месеци, като през месеците - януари, февруари, ноември и декември имаме месечна концентрация над 60 µg/m³. През 2014г са отчетени и 6 бр наднормени стойности за м. август, което е много не характерно, за същият месец е отчетена и висока месечна концентрация. Тези високи стойности утежняват много както средногодишна концентрация на ФПЧ₁₀, като за последните три години измерените стойности са: за 2012г.-45.54 µg/m³, за 2013год. -43.22 µg/m³ и за 2014-45.46 µg/m³ при норма за опазване на човешкото здраве - 40 µg/m³, така също и допустимият брой превишения за една календарна година, за 2011 год.-119 бр., за 2012 год.-105 бр., за 2013 год. - 92 бр. и за 2014 - 119бр. при допустими превишения 35 бр. годишно. При анализ с предходни години се вижда една неблагоприятна тенденция, въпреки изпълнението на програма за намаляване нивата на ФПЧ₁₀ в община Смолян, сходни резултати за средногодишни стойности за 2012 и 2014г и еднакъв брой превишения през 2011г и 2014г.

Максималните стойности на КФС „Рожен” са от 1 до 3 дни по късно от АИС „Смолян”. През лятото тенденцията е високите стойности да се установяват на КФС „Рожен”, а после в АИС Смолян, което води до извода, че преноса е от вътрешността на страната.

С Решение №860 от заседание на Общински съвет-Смолян, състояло се на 18.12.2014 год. е приета Програма за намаляване замърсяването с ФПЧ₁₀ на територията на община Смолян и план за действие 2015-2020г.

В следващата графика са дадени минимална, средна и максимална стойност на ФПЧ₁₀ Дадена е и съответната норма.

През 2014 год. планът в частта „Въздух” е изпълнен изцяло. За годината са планирани за проверка 145 обекта и 145 бр. проверки.

Броят на проверките на обекти влияещи върху КАВ е по-голям в сравнение с 2013 год., което се дължи основно на повече проверени обекти с ФПГ, както и на обекти и фирми с бои лакове и авторепаратурни продукти. Извършени са 46 извънредни

проверки, като в тях влизат 4 бр. емисионни измервания, 39 бр. проверки свързани с текущи месечни санкции, 3 бр. проверки по жалби и сигнали.

Дадени са 11 предписания, като 10 от тях са изпълнени, а едно е свързано с етап II в бензиностанциите и предстои неговото изпълнение.

През 2014 год. проверките на обекти, източници на емисии по Наредба №1/2005 год. са 46 броя. Извършено са контролни емисионни пробонабирания през разглеждания период на 4 обекта: площадка на „Геоминерал” АД- с. Михалково - трета мелница; сушилни на „Ента” ООД-Мадан и „Секвоя” ЕООД.-Чепеларе, като за сушилните е имало жалби и сигнали на граждани през предходни години. Цитираните три обекта бяха включени в утвърдения годишен график. След жалби от граждани беше извършено измерване и на асфалтосмесител на „Родопс Трейс” ЕАД.

В „Амер спортс България” ЕООД-Чепеларе, завод №2 и в „Родопея-Белев” ЕООД-Смолян бяха извършени собствени периодични измервания.

Извършени са 75 бр. проверки на обекти, работещи с ЛОС. По Наредбата за ограничаване на емисиите на ЛОС при употреба на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти са извършени 27 броя проверки, по Наредба №7/2003 год. за ЛОС в инсталации те са 15 броя и проверките по Наредба №16/1999 год. за съхранение, товарене или разтоварване на горива са 33 броя. Проверките на бензиностанции през 2013 и 2014г е почти идентичен.

През 2014г е засилен контрола на фирми и обекти с определени бои, лакове и авторепаратурни продукти.

Регистрирани са всички инсталации, подлежащи на регистриране по чл. 30л от ЗЧАВ и в съответствие с дейностите по Наредбата.

Големите доставчици на бои, лакове и авторепаратурни продукти работят в съответствие с изискванията на Наредбата. При проверките не се констатираха нарушения по етикетирването на предлаганите продукти.

Повечето от строителните фирми не извършват никаква дейност.

В три от бензиностанциите е въведен ЕТАП-II на УБП при съхранение на бензини, чието въвеждане е със срок 31.12.2016 год. При проверките не са констатирани нарушения.

На територията на РИОСВ-Смолян има 273 бр. инсталации с над 3кг фреон. През 2014г. са проверени 236 бр. инсталации в 45 обекта. Дадени са 4 бр. предписания, касаещи представяне на копия от проверки за херметичност, дневници на съоръженията, както и представяне на техническа документация за количествата фреон, като предписанията са изпълнени в срок. През 2014г. са проверени 4бр. хладилни сервиси. Няма съставени актове.

Положителните констатации са:

-доставка на 10 градски автобуса в Смолян работещи с метан-два пъти месечно миене на градския и транзитен трафик в гр.Смолян.

-сключване на договор по програма на фонд Козлодуй за подмяна на дограма и поставяне изолации на сградите на общинска администрация, НОИ и НАП на стойност 690 000лв.

-изместване на пролетното миене след опясъчаването през зимата- начало март 2014г.

Проблеми:

- Масово използване на твърди горива в бита.

- Хаотичното застрояване води до съседство и съжителство на несъвместими дейности- например хотелиерство и дървопреработване в общините Сатовча, Чепеларе и др., което провокира постоянни жалби за шум и замърсяване на въздуха.

- Продължава констатираната през годините тенденция на територията на инспекцията да се монтират и експлоатират котли с различно гориво /ток, твърдо гориво, нафта/, без инвеститорите да се съобразяват с метеорологични и топографски дадености, като за вида гориво РИОСВ-Смолян научава “постфактум”. Цитираната констатация съчетана с желанието на гражданите да живеят в по-чиста околна среда, провокира непрекъснати жалби и сигнали за едни и същи обекти многократно.

- Създаване на тенденциозно негативно отношение към конкретни обекти и последващи непрекъснати сигнали и жалби, относно тяхната дейност.

- Автомобилният трафик в гр. Смолян е основно концентриран по една пътна артерия.

II.2. ВОДИ

1. Кратко описание на основните приоритети при извършване на контролната дейност през годината

Основно влияние върху качеството на водите по поречия Места, Марица и Арда оказват два фактора – битовите отпадъчни води и промишлените отпадъчни води.

Битовите отпадъчни води замърсяват водоприемниците след по-големите населени места в района: Ардино, Баните, Барутин (общ. Доспат), Борино, Бял извор (общ. Ардино), Девин, Доспат, Лъки, Неделино, Сатовча (в това число Вълкосел, Кочан, Плетена и Слащен), Смилян (общ. Смолян), Старцево (общ. Златоград), Чепеларе и Чепинци (общ. Рудозем). На тези агломерации с над 2000 еквивалентни жители все още няма изградени селищни пречиствателни станции.

На територията, контролирана от РИОСВ Смолян работят шест ПСОВ, от които 1 бр. ПСОВ от населени места с над 10000 е.ж. – ГПСОВ Смолян, а останалите пет ГПСОВ – на Мадан, Рудозем, Златоград, СПСОВ-с. Проглед и ПСОВ „Пампорово” - к.к. Пампорово над 2000 е.ж.

Въведените в експлоатация ГПСОВ на Мадан, Рудозем, Златоград, Смолян, СПСОВ-с. Проглед и ПСОВ „Пампорово” - к.к. Пампорово, работят с добър пречиствателен ефект, като се отчита сериозно подобрене на качеството на водите на реките Маданска, Арда, Върбица, Черна и Чепеларска след тези агломерации.

Отпадъчните води на гр. Смолян се пречистват в ГПСОВ гр. Смолян. Станцията е с механично и биологично стъпало. Биобасейните тип „SBR” са в добро техническо състояние. Няма съоръжения за отстраняване на фосфор, предстои изграждането им при следващия етап на реализация на воден цикъл II на гр. Смолян. През периода не са констатирани отклонения от ИЕО.

ГПСОВ Златоград е с механично и биологично стъпало, има съоръжения за отстраняване на азот и фосфор. През 2014 год. не са констатирани отклонения от ИЕО по изпитваните показатели. Съоръженията на ГПСОВ Златоград са в техническа изправност.

ГПСОВ Мадан е с механично и биологично стъпало, има съоръжения за отстраняване на азот и фосфор. През 2014 год. не са констатирани отклонения от ИЕО по изпитваните показатели. Съоръженията на ГПСОВ Мадан са в техническа изправност.

ГПСОВ Рудозем е с механично и биологично стъпало, има съоръжения за отстраняване на азот и фосфор. През 2014 год. не са констатирани отклонения от ИЕО по изпитваните показатели. Съоръженията на ГПСОВ Рудозем са в техническа изправност.

ПСОВ с. Проглед е с механично и биологично стъпало (модулен тип). През 2014 год. не са констатирани отклонения от ИЕО по изпитваните показатели. Съоръженията на ПСОВ с. Проглед са в техническа изправност.

ПСОВ „Пампорово”, к.к Пампорово, е с механично и биологично стъпало. През отчетния период са констатирани незначителни превишения на ИЕО по Азот (нитритен) и БПК₅. Съоръженията на ПСОВ „Пампорово” са в техническа изправност.

През 2014 год. се изградиха четири малки селищни пречиствателни станции за отпадъчни води от селата Грохотно, Триград и Селча (2 бр.), община Девин. Същите предстои да се въведат в експлоатация с ДПК в началото на 2014 год.

Икономическата криза доведе до затваряне на производства, за сметка на създаването на други по-малки и гъвкави предприятия от леката промишленост и туризма. След тази икономическа редуция, като основни замърсители на водоприемниците се определят отпадъчните води от рудодобива и млекопреработката.

Дружествата, експлоатиращи рудниците в Маданския и Лъкинския рудни басейни предприеха редица мероприятия за подобряване на пречиствателния ефект на подземните утаители, като значително намалиха внасяното замърсяване във водните обекти, но все още периодично заустват недостатъчно пречистени руднични отпадъчни води с наднормено съдържание на тежки метали, за което са наложени имуществени санкции през 2014 год. Към момента има действащи текущи месечни санкции на рудниците – „Крушев дол”, „Джурково” и „Димов дол”.

През 2014 год. качеството на заустваните от ХХ „Рудозем-2” отпадъчни води значително се подобри. Трайно се увеличи дължината на утаечното езеро, след извършените през 2012 год. на строителни дейности по надграждане на долна и горна преградни стени, повдигане нивата на скатни и аварийни преливници. Цианидите в отпадъчните води се стабилизираха под допустимите норми, след известно колебание и минимално завишение в началото на 2014 год., за което беше наложена текуща санкция. Същата беше отменена месец по-късно. Всички останали контролни проби са под ИЕО, заложи в РЗ.

Заустването от ХХ „Лъки-2 комплекс” в р. Юговска на този етап е прекратено, като отпадъчните води от производството на ЛОФ преминават през горно утаечно езеро, след което се доутаяват в хоризонтален утаител и оттам се връщат с помпи в ЛОФ, по схема на оборотен цикъл.

РИОСВ-Смолян преустанови мониторинга на повърхностните води преди и след заустването, с изключение на р. Лъкинска под ХХ „Лъки 2 Комплекс”. От проведения мониторинг на р. Лъкинска се установяват нормални стойности на показателите за типа воден обект.

Състоянието и работата на ХХ „Ерма река” е сравнително добро и не са установени замърсявания на р. Голяма, след заустване на водите от хвостохранилището. При извършвания контролен мониторинг през годината не се констатира наднормени стойности на показателите, заложи в РЗ.

В млекопреработката постепенно се решават проблемите с очистването на отпадъчните води чрез въвеждане на нови технологии – изграждане на допълнителни мощности към съществуващите пречиствателни съоръжения, реконструкция и модернизация на същите.

През 2014 год. се запазва тенденцията за намаляване на преработваното сурово мляко, което води и до намаляване на формираните отпадъчни води от млекопреработката.

„Родопея Белев” ЕООД-Смолян започна проектиране на ЛПСОВ, с което се очаква да се разреши проблема с изпусканите в ГК-Смолян големи количества отпадъчни води от мандрата. През 2014 год. беше съставен акт на дружеството за

изпускане на непречистени отпадъчни води в р. Черна през аварийния преливник на мазнинозадържателя.

Обектите в отрасъл „Производство на козметични продукти“ са 3 бр. – „Рубелла Бюти“ АД, фабрика в Рудозем, „Арс Козметикс“ ЕООД, цех за козметика в с. Елховец и „Вентони Козметик“ ЕООД, цех за козметика в Рудозем. Обектите имат изградени пречиствателни съоръжения за физико-химично пречистване на отпадъчните води, като същите са в добро техническо състояние.

Обектите от отрасъл „Рибопереработка“ са 3 на брой – „Салвелинус – Рея Фиш“ КД, гр. Доспат, „П.А.Л. БГ“ ЕООД, гр. София и ЕТ „НИК 60 – Недялко Колаксьзов“, гр. Пловдив. Обектите имат изградени пречиствателни съоръжения за биологично пречистване на отпадъчните води, като за първите две предприятия съоръженията са в добро техническо състояние, а за третото предприятие ИЕО не могат да бъдат постигнати, за което е наложена текуща месечна санкция, съгласно чл. 69 за ЗООС.

По-голямата част (около 90 %) от обектите на отрасъл „Транспортна дейност, автосервиси и автомивки“ са с изградени пречиствателни съоръжения (каломаслоуловители). Повечето от тях са в добро състояние. На обектите, които нямат пречиствателни съоръжения, са дадени предписания за изграждане на такива.

II.3. ЗЕМИ И ПОЧВИ

1. Обобщена информация за територията на РИОСВ - Смолян,

Баланс по видове територии на област Смолян по предназначение за 2014 г.

№	Вид на територията	Имоти, бр.	Площ (дка)	Площ (%)
1	За нуждите на селското стопанство	307929	685967.2	21.35
2	За нуждите на горското стопанство	32488	2412510.8	75.09
3	Населени места	2491	78166.5	2.43
4	Водни течения и водни площи	1321	24213.3	0.75
5	Добив на полезни изкопаеми	21	207.3	0.01
6	За нуждите на транспорта	1434	11875.2	0.37
	Общо	345684	3212821.9	100.0

2. Замърсяване на почвата с тежки метали и металоиди

Съществените проблеми свързани със състоянието на почвите в региона са ерозията, локалното замърсяване с тежки метали и съществуването на обширни терени с нарушена почвена покривка от дейността на минно - добивните предприятия. Трайна е тенденцията, почвите да са много кисели.

През 2014 год. Регионална лаборатория - Смолян е изпълнила мониторинговата програма съгласно указанията на Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС).

Съгласно програмата за почвен мониторинг I-во ниво, са взети проби и е извършена подготовка на пробите от 7 пункта.

В сравнение с изпитваните показатели за тежки метали на пунктовете от 2014г. с предходните, се отчитат много близки стойности, което показва, че няма промяна на цялостната картина. Резултатите са под допустимите стойности по Наредба 3/01.08.2008 год. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите, с изключение на пункта в с. Дряново, общ. Лъки, където се отчитат наднормени стойности.

3. Нарушаване на земите и почвите от добивната промишленост

Изпълнени са оздравителните мероприятия в изпълнение на Постановление на Министерски съвет № 140/23.07.1992 г., за реструктуриране на рудодобива и поетапно закриване на неефективни производствени мощности в страната и Програмата за отстраняване на минали екологични щети, причинени до приватизацията на дружествата „Горубсо Мадан” АД и „Лъки Инвест” АД.

Всички 13 обекта по Програмата за отстраняване на минали екологични щети на двете дружествата са със завършена техническа и биологична рекултивация. През 2014г. е провеждан мониторинг на водите преминаващи през тези обекти с цел оценка на ефекта от рекултивацията върху компонентите на околната среда. Наблюдава се, че през отделните мониторингови сесии резултатите по показатели олово, кадмий, мед, цинк, манган, силно варират, което не се дължи единствено на излужващите процеси в отвалите на съответните промишлени площадки. Дъждовните и повърхностни води могат да бъдат със завишени показатели и от това, че те преминавайки през изработките на вече спряни участъци, разтварят във водите съответните минерали и те достигайки повърхността през съществуващите изработки в реките променят изследваните показатели. Процесът е естествен и не може да бъде спряен само чрез извършване на техническа и биологична рекултивация на съответните насипища.

4. Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита /пестициди/

На територията на РИОСВ-Смолян има 10 обекта, в които се съхраняват забранени за употреба и с изтекъл срок на годност продукти за растителна защита (ПРЗ) - пет склада и пет площадки с 42 бр. Б-Б кубове, както следва:

- складове в с. Давидково общ. Баните, с. Орехово общ. Чепеларе, с. Търън общ. Смолян, м. „Герзовица”, общ. Смолян, с. Сатовча общ. Сатовча;

-ББ-кубове - с.Чубрика общ. Ардино – 16 бр., с. Бърчево общ. Рудозем – 9 бр., с. Слещен, общ. Сатовча – 4 бр., с. Сатовча, общ. Сатовча – 5 бр., гр. Девин, общ. Девин – 8 бр.

През 2014 год. при извършените проверки от контролните органи е констатирано:

-складовете са в сравнително добро състояние. При установяване на нередности, кметовете своевременно предприемат мерки за отстраняването им;

-поставена е постоянна охрана на складовете в с.Давидково и с.Сатовча. Състоянието на складовете в с.Орехово и с.Търън се наблюда от кмета на населеното място. Складът в м. „Герзовица”, гр.Смолян се охранява, съгласно договор между общ.Смолян и Затворническо общечитие – Смолян;

-ББ-кубовете в с.Чубрика, с.Сатовча, с.Бърчево и гр.Рудозем се съхраняват на оградени площадки, препятстващи проникване до съоръженията;

-не са констатирани течове от складовете и ББ-кубовете.

През 2014г. няма информация от пунктовете на НСМОС, за съществуващи проблеми с наднормено замърсяване на почви с разрешени продукти за растителна защита на територията на РИОСВ.

5. Замърсяване на почвите с устойчиви органични замърсители, вкл. нефтопродукти

През 2014г. не са постъпвали сигнали и не е констатирано наднормено замърсяване с органични замърсители на територията на РИОСВ.

6. Ерозия на почвите

Съществените проблеми свързани с ерозията на почвите, са локалното замърсяване с тежки метали и съществуването на обширни територии с нарушена почвена покривка от дейността на добивните предприятия.

През последната година принос към ерозията на почвите имат големите, като количества валежи, довели до изнасяне на почвената покривка, като мащаба на това въздействие върху почвите не е оценено все още.

7. Засоляване и вкисляване на почвите

Мониторингът през 2014 год. – II ниво-вкисляване е проведен в 3 пункта – 2 пункта в землище на с. Борино и един пункт на Роженски ливади. Резултатите показват, че се запазва тенденцията от последните години на висока киселинност на почвите.

Резултатите от анализите от всички пунктове са показали киселинно-алкалното равновесие в почвата около стойност на $pH=4$, дължащо се на процесите на изветряне на първичните минерали, свързани с тяхната хидратация и с излужването на освободените от състава на кристалните решетки алкалоземни и алкални катиони.

Сравнено с изпитваните показатели за предходната 2013 г., резултатите са същите или близки по стойност в сравнение с тези от 2014 г., което показва, че няма промяна на цялостната картина от предходната година до момента на пробонабирането, като се запазва тенденцията за пункта на с. Борино, срещу Водна кула, резултатите да са показали по-високи стойности за $pH > 5$.

На територия на РИОСВ Смолян не се провежда мониторинг за засоляване на почвите в региона.

8. Нерегламентирано изхвърляне на отпадъци върху почвената повърхност (строителни, битови, промишлени и селскостопански отпадъци)

И през 2014г. са извършвани проверки по населени места и хижи за нерегламентирани замърсявания. При проверките се констатира преди всичко замърсяване на сервитута на пътищата, речните корита и прилежащи територии на реките, с битови и строителни отпадъци. Тъй като трудно се установява собственикът на отпадъците, са предприети действия от страна на общините и/или нарушителите за почистване на замърсените терени.

Забелязва се, че след обилни дъждове, има замърсяване на реките с окичени отпадъци по храстите и дърветата. Обяснението на някои кметове е, че това е в резултат на навика на населението от малките населени места, при високи води да изхвърлят в реката ненужни вещи (дрехи, обувки и др.). В тази връзка през 2015г. общините и контролните органи ще предприемат разяснителни действия, насочени към населението за изкореняване на тези навици.

9. Кратка обобщена оценка за състоянието на почвите на територията на РИОСВ

Най-силно се уврежда околната среда в резултат на проучването, добива и първичната преработка /обогатяването/ на подземни богатства. Процесът най - силно е изразен при експлоатацията на находищата по открит /кариерен/ способ и при първичната преработка на добитите суровини. Увреждат се най-вече почвите и ландшафтът като цяло, а на замърсяване са подложени почвите.

Съществен резултат в борбата с ерозията е постигнат със завършването на рекултивация на обекти признати като щети от минно-добивната промишленост.

В следствие на обилните дъждове в региона се засилиха процесите на изнасяне на почвената покривка, свлачищата и срутищата.

Продължава работата по контрола за недопускане образуването на нерегламентирани сметища, които могат да доведат до отрицателна промяна в характеристиките на почвения слой.

II.4. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ

1. Защитени територии

В териториалния обхват на Регионалната инспекция по околна среда и води-Смолян попадат шестдесет и една защитени територии.

В Приложение е представена по-подробна информация за защитените територии в табличен вид, както следва:

№ по ред	Наименование	Категория	Собственост и стопанисване	Територия /хектари/	Попада в териториалния обхват на следните общини	Приет ли е план за управление
1.	„Дяволски мост”	Защитена местност	Държавна публична	2.481	Ардино	Не
2.	„Калето”	Защитена местност	Държавна публична	0.500	Ардино	Не
3.	„Родопски силивряк”	Природна забележителност	Общинска публична	0.100	Ардино	Не
4.	„Родопски силивряк”	Природна забележителност	Общинска публична	0.100	Ардино	Не
5.	„Хладилната пещера”	Природна забележителност	Общинска публична	0.100	Ардино	Не
6.	"Кастракли"	Резерват	Държавата-МОСВ	129.176	Борино	Да
7.	"Поречието на река Девинска"	Защитена местност	Държавна публична Общинска публична	140.519	Борино Девин	Не
8.	"Борино"	Защитена местност	Държавна публична Частна	108.242	Борино, Девин	Не
9.	"Буйновско ждрело"	Природна забележителност	Държавна публична	761.707	Борино	Не
10.	"Дяволски мост"	Природна забележителност	Държавна публична	45.796	Борино	Не
11.	"Караджа дере"	Защитена местност	Държавна публична Стопанисвана от общината Общинска публична	1031.948	Доспат	Не
12.	"Казаните"	Резерват	Държавата-МОСВ	155.391	Девин	Да
13.	"Шабаница"	Поддържан резерват	Държавата-МОСВ	22.084	Девин	Да
14.	"Триградско ждрело"	Защитена местност Защитена местност	Държавна публична Общинска публична Частна	1110.165	Девин	Не
15.	"Чаирите"	Защитена местност	Държавна публична Частна Общинска публична Стопанисвана	315.007	Девин	Не

			от общината			
16.	"Старата гора"	Защитена местност	Държавна публична	30.211	Девин	Не
17.	„Храстево”	Защитена местност	Държавна публична	17.141	Девин	Не
18.	"Настанска могила"	Природна забележителност	Държавна публична	2.788	Девин	Не
19.	"Струилски дол"	Природна забележителност	Държавна публична	0.308	Девин	Не
20.	"Света неделя"	Защитена местност	Религиозни организации Общинска публична Обществени организации Държавна публична Частна	23.129	Златоград Неделино	Не
21.	Пещера- "Годумска дупка"	Защитена местност	Държавна публична	4.200	Неделино	Не
22.	"Червената стена"	Резерват	Държавата-МОСВ	801.066	Лъки	Не
23.	"Гюмберджията"	Природна забележителност	Държавна публична	0.210	Лъки	Не
24.	Скален мост "Шапран дупка"	Природна забележителност	Държавна публична	3.695	Лъки	Не
25.	"Свети дух"	Природна забележителност	Държавна публична	0.288	Лъки	Не
26.	"Сливодолско падало"	Природна забележителност	Държавна публична	0.685	Лъки	Не
27.	"Сосковчето"	Резерват	Държавата-МОСВ	177.757	Смолян	Да
28.	"Момчиловски дол"	Поддържан резерват	Държавата-МОСВ	33.560	Смолян	Да
29.	"Амзово"	Поддържан резерват	Държавата-МОСВ	0.319	Смолян	Не
30.	"Калето"	Защитена местност	Държавна публична	3.036	Смолян	Не
31.	"Падала"	Защитена местност	Държавна публична Частна Стопанисвана от общината	34.138	Смолян	Не
32.	"Ливадите"	Защитена местност	Частна Стопанисвана от общината	1.001	Смолян	Не
33.	"Рожен"	Защитена местност	Кооперативна Частна	110.509	Смолян	Не
34.	"Момина вода- Ахматица"	Защитена местност	Кооперативна Частна Общинска публична	37.204	Смолян	Не
35.	"Връх Средногорец"	Защитена местност	Държавна публична Частна	121.053	Смолян	Не
36.	"Крепост Градището"	Защитена местност	Частна Държавна публична Кооперативна Стопанисвана от общината	9.753	Смолян	Не

37.	"Лятната гора"	Защитена местност	Държавна публична Общинска публична	42.125	Смолян	Не
38.	"Дълбок дол"	Защитена местност	Държавна публична	5.973	Смолян	Не
39.	"Врача"	Защитена местност	Държавна публична	4.050	Смолян	Не
40.	"Чернока"	Защитена местност	Кооперативна	7.366	Смолян	Не
41.	"Турлата"	Защитена местност	Кооперативна Частна Стопанисвана от общината	18.352	Смолян	Не
42.	"Хубча"	Защитена местност	Държавна публична Съсобственост	48.460	Смолян	Не
43.	"Соскучански дол"	Защитена местност	Държавна публична Частна	112.789	Смолян	Не
44.	"Бориковска п-ра"	Природна забележителност	Държавна публична	0.999	Смолян	Не
45.	"Улцата"	Природна забележителност	Държавна публична	0.954	Смолян	Не
46.	"Невястата"	Природна забележителност	Държавна публична, Частна	49.655	Смолян	Не
47.	"Ледницата"	Природна забележителност	Държавна публична, Съсобственост	11.157	Смолян	Не
48.	"Момата"	Природна забележителност	Общинска публична	1.577	Смолян	Не
49.	"Сарийска чука-Главата"	Природна забележителност	Общинска публична	2.154	Смолян	Не
50.	"Смолянски езера"	Природна забележителност	Държавна публична	51.158	Смолян	Не
51.	"Градище"	Природна забележителност	Държавна публична	7.337	Смолян	Не
52.	"Смолянски водопад"	Природна забележителност	Общинска публична	0.200	Смолян	Не
53.	„Казанджи дере“	Природна забележителност	Общинска публична	10.001	Смолян	Не
54.	"Конски дол"	Поддържан резерват	Държавата-МОСВ	34.399	Сатовча	Да
55.	„Манастирището“	Защитена местност	Държавна публична	71.000	Сатовча	Не
56.	"Средните ливади"	Защитена местност	Държавна публична Стопанисвана от общината Съсобственост	70.869	Чепеларе	Не
57.	"Куцинско блато"	Защитена местност	Частна	0.041	Чепеларе	Не
58.	"Чудните мостове"	Природна забележителност	Държавна публична Общинска публична	39.614	Чепеларе	Не
59.	"Скакалото"	Природна забележителност	Кооперативна	0.480	Чепеларе	Не

60.	"Дуплево"	Природна забележителност	Кооперативна	0.555	Чепеларе	Не
61.	"Костен камък"	Природна забележителност	Държавна публична	0.515	Чепеларе	Не
			Всичко:	5827.151		

През 2014г. е обявена нова, 61-а за РИОСВ - Смолян защитена територия - ПЗ „Казанджи дере“ земл. на с. Мугла, община Смолян, ТП „ДГС – Смолян“. Обекта на защита е интересен скален ландшафт по течението на дере „Казанджи дере“. Същата е отразена в картата на възстановена собственост в землището на с. Мугла, община Смолян.

2. Биоразнообразие

Площта, броя на одобрените в списък на министерски съвет и броя на обявените със заповед защитени зони от екологичната мрежа НАТУРА 2000 през 2014 г. остава непроменен спрямо предходната година.

Не са регистрирани негативни изменения на местообитания и видове предмет на опазване в защитените зони и обектите на защита на защитените територии. Фрагментацията на местообитанията в следствие на антропогенни и природни фактори е незначителна.

Поради загиване са заличени общо 5 вековни дървета от регистъра на РИОСВ – Смолян, като общия брой в края на година е 24 дървета. Направена е инвентаризация на един брой дърво – Зимен дъб (*Quercus robur*) в землището на с. Малево, общ. Чепеларе, във връзка с процедура по Закона за биологично разнообразие за обявяването му за „защитено“.

На основание ЗАПОВЕД № РД – 83 от 03 февруари 2014 г. на МОСВ (ДВ бр. 14 от 18.02.2014 г.) и Заповед № РД – 08 – 04/01.04.2014 г. на Директора на РИОСВ – Смолян, одобрената квота от 300 кг. за събиране на растения със специален режим на опазване и ползване – за РИОСВ – Смолян, цвят лечебна иглика (*Primula veris*) е разпределена между два билкозагответелни пункта. Изкупени са общо 87 кг., което е сравнително малко и не е довело до изчерпване на находища лечебната иглика.

През 2014 год. е воден мониторинг на защитените видове:

- Кафява мечка (*Ursus arctos*) - двукратно (пролет и есен) в териториите на ТП „ДЛС – Извора“ и ТП „ДЛС – Кормисош“ и еднократно (есента) на територията на РИОСВ - Смолян;

- Дива коза (*Capra hircus*) - двукратно (пролет и есен) в териториите на ТП „ДГС – Смолян“, ТП „ДГС – Триград“, ТП „ДГС – Борино“, ТП „ДЛС – Извора“ и ТП „ДЛС – Кормисош“;

Събраните данни показват, че числеността на популациите на двата защитени вида са стабилни. Констатирани са четири случая на заболяване „син език“ по Дивите кози, като при три екземпляра болестта е довела до смърт, а един е успешно излекуван, в следствие на което е освободен в пригодно местообитание.

Броят на щетите от кафява мечка върху селскостопанско имущество през 2014 година се запазва спрямо 2013 г. Регистрирани са 60 доказани случая, като вид на щетата преобладава домашния добитък, следван от пчелни кошери. За годината не са издавани разрешителни за отстрел на екземпляри кафява мечка.

От МОСВ – София са издадени пет броя разрешителни за отстрел на диви кози. Титуляри са ТП „ДЛС – Извора“, ТП „ДЛС – Кормисош“, ТП „ДГС – Хвойна“, СЛР „Ловно - рибарско дружество“, гр. Девин и СЛР „Чернатица“, с. Хвойна. Отстреляни са

27 диви кози и 3 броя са уловени за разселване в северозападната част на Стара планина.

В края на годината приключи изпълнението на основните дейности по договори с външни изпълнители на два проекта по Оперативна програма „Околна среда“.

По проект “Устойчиво управление на вида кафява мечка и намаляване на причиняваните от нея щети върху селскостопанското имущество на територията на РИОСВ – Смолян“ е създадена естествена хранителна база (плодни насаждения) за мечката и други видове животни — 40 000 бр. дръвчета и 500 дка дивечови ниви далеч от населените места. Чрез предоставяне на 150 електрически огради и 30 бр. овчарски кучета за обезопасяване на стопанствата е намалена вероятността за проблемно поведение на индивиди кафява мечка. Изготвена е дългосрочна програма от мерки за ограничаване на щетите причинени от кафява мечка. Извършена е оценка на популацията и местата важни за мечката. По метода на фотокапаните е изчислена численост от 70-80 индивида за територията на РИОСВ – Смолян. Основните типове природни местообитания, в които са регистрирани важни места за кафявата мечка са: 9110 Букови гори от типа *Luzulo-Fagetum*, 9150 Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*), 9170 Дъбово-габъррови гори от типа *Galio-Carpinetum*, 91СА Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори, 9410 Ацидофилни гори от *Picea* (смърч) в планинския до алпийския пояс, 9530 Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор, 6520 Планински сенокосни ливади, 5130 Съобщества на *Juniperus communis* на варовик. Разработена е система за бързо реагиране по проблеми свързани със защитения вид, чрез група за бързо реагиране и регионална подкомисия за едрите хищници. Подобрена е информираността на обществото по проблематиката свързана с вида. Създадена е възможност чрез УЕБ ГИС приложение да се събира на едно място текуща информация за присъствие на вида кафява мечка на територията на РИОСВ - Смолян.

По проект „Дейности по опазване и устойчиво управление на резерватите: Сосковчето, Казаните, Кастракли, Червената стена - част и поддържаните резервати Шабаница, Момчиловски дол, Амзово, Конски дол на територията на РИОСВ – Смолян“ е осигурена визуална възможност да се определи границата на защитената територия на терен, чрез поставени трайни знаци – гранични колове и маркировъчна боя по гранични дървета. Издаден е мултимедиен продукт за виртуално обхождане на резерватите и поддържаните резервати, с което е постигната по – широка публичност на обектите на защита на защитените територии. Направен и хидро, геолого и биологичен мониторинг на ПР „Амзово“ за възможността защитената територия да продължава да дава условия на местообитание на защитени растителни видове. Основния вид, заради който е обявена територията за поддържан резерват – блатен плаун *Licopodiella inundata*/, не е констатиран по време на проучванията. Изготвен е доклад, в който са дадени препоръки за подобряване условията в местообитанието за възстановяване на блатния плаун.

III. АНАЛИЗИ ПО ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

III.1. ОТПАДЪЦИ

1. Кратка информация и анализ за разработването, приемането от общинските съвети, актуализирането на общински програми за управление на отпадъците и общински наредби

Приоритетите на общините, заложили в Закона за управление на отпадъците, публикуван в ДВ, бр.53 от 13.07.2012г., през 2014г са били както следва:

- разделното събиране и предаване за оползотворяване на битови отпадъци за следните отпадъчни материали - хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло, битови биоразградими отпадъци, опасни битови отпадъци – НУБА, ИУЕЕО, ИУМПС, ОЧЦМ;

- осигуряване на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата - опасни отпадъци, едрогабаритни отпадъци, отпадъци от черни и цветни метали (ОЧЦМ) и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители и при необходимост в други населени места;

- постигане на целите за рециклиране на битовите отпадъци и намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци, с което отчисленията за депониране да се намаляват с 50 % за всяка от целите, независимо една от друга.

В обхвата на инспекцията попадат 13 общини – Ардино, Баните, Борино, Девин, Доспат, Златоград, Лъки, Мадан, Неделино, Рудозем, Сатовча, Смолян и Чепеларе. Всички общини работиха съгласно приети от общинските съвети програми за управление на отпадъците, които включват основни мерки за - закриване на общинските депа, депониране на отпадъците на регионалните депа, системи за събиране на МРО, намаляване на биоразградимите отпадъци и др. ангажименти произтичащи от ЗУО и НПУДО (2008-2013г.). През 2014г. всички общини от региона приеха Наредби за управление на отпадъците, разработени съгласно ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му. Предстои разработване на нови програми за управление на отпадъците, съобразени с Националния план за управление на отпадъците (НПУО) 2014-2020г., утвърден в края на годината.

Управлението на отпадъците се осъществява на регионален принцип. През 2014г. се учреди регионално сдружение на общините Доспат, Девин, Борино и Сатовча, с което на територията действат три регионални сдружения с регионални депа – Смолян, Мадан и Барутин, общ.Доспат.

В региона има още едно депо, отговарящо на нормативните изисквания, депото за неопасни отпадъци в землище на с.Бърчево, което се ползва само от община Рудозем.

Община Ардино е към регионално депо Кърджали, а община Лъки към регионално депо Асеновград.

През 2014г. е завършен строежът на проект „Реконструкция и модернизация на регионално депо Смолян”, като в края на 2014 год. се подписа акт обр.15 за предаване обекта от изпълнителя на инвеститора и предстои да се приеме от Държавна приемателна комисия.

През м.август 2014 год. се прие от ДПК строеж „Разширение на регионално депо Мадан”.

Продължи строежа на обект „Изграждането на сепарираща и компостираща инсталация на регионално депо Смолян”, като средствата са от събраните отчисления по чл.64 от ЗУО в сметка за чужди средства на РИОСВ.

Общините от регионалните сдружения започнаха съвместни инициативи по въвеждане на разделно събиране на битови отпадъци. Изготвен е и внесен в РИОСВ проект на Регионално сдружение Мадан „Въвеждане на разделно събиране на биоотпадъци за региона на общините Мадан, Златоград и Неделино, включително доставка на специализирана машина за разстилане, компактиране и трамбоване на отпадъците на регионално депо”, който ще бъде реализиран през 2015г.

В края на годината е изготвен проект и от регионално сдружение Доспат "Въвеждане на разделно събиране на отпадъци от хартия, пластмаса и стъкло за региона на Общините – Доспат, Девин, Борино и Сатовча, закупуване и доставка на контейнери за разделно събиране на отпадъците, закупуване на преси и обособяване на площадки за балиране и временно съхранение на упоменатите отпадъци".

За извършване на дейности по обезвреждане на отпадъци чрез депониране всеки

собственик на депо предоставя:

- обезпечение, покриващо бъдещи разходи за закриване и следексплоатационни грижи на площадката (чл.60 от ЗУО);

- отчисления в размер и по ред, определени с наредба, които имат за цел да се намали количеството на депонираните отпадъци и да се насърчи тяхното рециклиране и оползотворяване (чл.64 от ЗУО). Отчисленията по чл.64 се променят всяка година, като за 2014г. са 22 лв/тон.

РИОСВ контролира отчисленията по чл.60 и чл.64 от ЗУО, постъпващи в набирателната сметка за чужди средства и всяко тримесечие на страницата на инспекцията се публикува справка за постъпили и изразходени средства.

Внесени отчисления през 2014 год. по депа по чл. 60 и 64 от ЗУО

№	Депо	Общини	Постъпили отчисления по чл.60 /лв/	Постъпили отчисления по чл.64 /лв/	Общо постъпили отчисления /лв/	Не постъпили отчисления /лв/	Изразходени средства /лв/
1	Регионално депо Смолян	Смолян, Чепеларе, Баните	58361,87	411496,8	469858,69	96593,20	324753
2	Регионално депо Мадан	Мадан Златоград Неделино	-	117703,40	117703,40	18019,76	-
3	Регионално депо Доспат	Доспат, Девин Борино Сатовча	25710,44	89520,98	115231,42	94923,07	-
4.	Регионално депо Рудозем	Рудозем	9435,56	38584,19	48019,75	-	-

За регионално депо Смолян не са внесени отчисления по чл.60 и чл.64 в общ размер 96593,20 лв. от община Смолян – за два месеца и община Баните за 11 месеца. На основание чл.26 от Наредба 7 от 19.12.2013 год. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията изисквани при депониране на отпадъци, на община Баните е издаден акт за установяване на публично държавно вземане по реда на чл. 166 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. Община Неделино не е внесла отчисления за 2014г. в размер на 18019,76лв. и също има издаден акт за публично държавно вземане. Нередовно се плащат отчисленията и от общините Девин и Борино, за тях също предстои да се издаде акт за публично държавно вземане след уточняване с община Доспат на внесените средства. След влизане в сила на издадените актове за установяване на публично държавно вземане, отчисленията се събират принудително заедно с лихвите и разноските от НАП по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

Натрупаните средства по чл.64 се разходват за дейности по изграждане на нови съоръжения за третиране на битови и строителни отпадъци, осигуряващи изпълнение от общините на изискванията на закона и подзаконовите нормативни актове по прилагането му. Средствата могат да бъдат разходвани за извършването на последващи разходи, свързани с изградените съоръжения и инсталации за оползотворяване на битови отпадъци. През 2014г. са възстановени средства на Община Смолян в размер на

324752,89 лв. за изграждане на инсталации за сепариране и компостиране на Регионално депо Смолян.

Не са ликвидирани 5 общински депа, които не отговарят на нормативните изисквания, затворени за експлоатация до 2010г., на общините Борино, Златоград, Неделино, Чепеларе и Лъки. В края на 2014г. община Чепеларе подписа договор с ПУДООС за осигуряване на средства в размер на 301072лв, за ликвидирани на общинското депо в м.Ракидата. На затворените депа не са констатира нерегламентирано депониране на отпадъци.

През годината не се завърши строежа на „Претоварна станция за битови отпадъци на Община Ардино” в с.Светулка, поради спряно финансиране, затова отпадъците от община Ардино се извозват директно без предварително третиране на Регионално депо - гр.Кърджали.

След отказването на „Екопак България” АД от региона и прибиране на съдовете в средата на 2013 год., от началото на 2014 год. в общините Смолян, Мадан, Рудозем и Чепеларе в търговските обекти и административните сгради се събира разделно хартия, пластмаса и стъкло и се предава на площадки за събиране и третиране на отпадъци. Община Девин организира самостоятелно разделно събиране на тези отпадъци от населението, като разположи 107 бр. разноцветни контейнери (взети под наем от „Екопак България” АД) и извършва предварително третиране на събраните отпадъци на площадка, с издаден регистрационен документ за третиране. Само в две общини се извършва разделно събиране на отпадъци от опаковки. В община Лъки, съгласно сключен договор с „Екобулпак” АД, обхванатото население е 99,40% и в община Сатовча, договор от 2014 год. с „Булекопак” АД, във всички населени места. В края на 2014 год. общините Смолян и Рудозем, сключиха договори с „Булекопак” АД за организиране на система за разделно събиране. Все още системата не е работила.

На територията на РИОСВ-Смолян няма лица, които да изпълняват задълженията си индивидуално, т.е. да събира разделно и оползотворява пуснатите на пазара, масово разпространени отпадъци.

В региона действат площадки за третиране на отпадъци с издадени разрешения, съгласно чл.35 от ЗУО, както следва:

- площадки за събиране и предварително третиране на хартия, пластмаса, стъкло, ИУМПС, НУБА, ИУЕЕО и ОЧЦМ – 4 бр.

- площадки за събиране и предварително третиране на ОЧЦМ – 3 бр.

- площадки за събиране и предварително третиране на ИУМПС – 8 бр.

- площадки за събиране и предварително третиране на хартия, пластмаса, стъкло, ИУМПС – 2 бр.

- за събиране на хартия, пластмаса, стъкло, ИУЕЕО и ОЧЦМ – 1 бр.

- за площадки за събиране и предварително третиране на хартия, пластмаса, стъкло, строителни отпадъци и ОЧЦМ, събиране на НУБА, ИУЕЕО и ИУМПС – 1 бр.

- за събиране и временно съхранение на отпадъци от отработени масла и нефтопродукти – 1 бр.

- за събиране и временно съхранение на медицински отпадъци – 1 бр.

- за събиране и предварително третиране на опасни отпадъци – 1 бр.

- за оползотворяване на дървесни отпадъци и производство на ел.енергия – 1 бр.

През годината са прекратени разрешенията на „Еко енергия 2008” ООД гр.Смолян, две площадки за събиране на ОЧЦМ – в гр.Девин на „Елинор Металс” ЕООД и гр. Златоград на ЕТ ”Орион-Катя Христова” и разрешението на ЕТ ”Байрям Сариев” гр.Доспат за ИУМПС. Последните две площадки са действащи, запазена е дейността, като оператора е друг, съответно в Златоград – „Орион Аутотранс” ЕООД и в гр. Доспат – „Вулкани” ООД.

За третиране на неопасни отпадъци и транспортиране на отпадъци са издадени регистрационни документи както следва:

- за третиране на неопасни отпадъци – 19бр.
- за събиране и транспортиране на отпадъци – 60 бр.

Актуална информация за издадените разрешения и регистрационни документи за дейност с отпадъци има в страницата на РИОСВ-Смолян.

2. Битови отпадъци

Събирането и транспортирането на битовите отпадъци е задължение на общините. В 305 населени места от региона има организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци, като обхванатото население е 156 435 жители, което представлява 99.98% от общото население. В 3 населени места с труден достъп и с общо население 31 жители не се извършва организирано сметосъбиране и сметоизвозване. Дейността по сметоизвозване се извършва от самите общини или с договор от фирми. Общините непрекъснато оптимизират системата, чрез закупуване на нови съдове и техника. Ползват се и безлихвени кредити от ПУДООС, като през 2014г. кредит в размер на 296828 лв. бе предоставен на община Златоград, за закупуване на съдове и нов сметосъбиращ автомобил.

Състоянието на организацията по сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци по общини е както следва:

Събиране и транспортиране на битови отпадъци (БО)

№	Община	Брой жители	Брой населени места в общината	Брой населени места с въведена система за събиране и транспортиране на БО	Населени места в които не е въведена система за събиране и транспортиране на БО (изписват се поименно)	% население, обхванато в организирана система за събиране и транспортиране на БО	Брой на обслужваното население
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Община Смолян	43831	81	80	с.Исьовци-23ж.	99,95	43808
2	Община Мадан	13172	44	44		100,00	13172
3	Община Ардино	13204	53	53		100,00	13204
4	Община Борино	3424	5	5		100,00	3424
5	Община Девин	13713	14	14		100,00	13713
6	Община Неделино	7414	16	16		100,00	7414
7	Община Баните	4818	20	20		100,00	4818
8	Община Чепеларе	7666	12	12		100,00	7666
9	Община Сатовча	15444	14	14		100,00	15444

10	Община Рудозем	9727	22	20	с.Добрева череша-8, с.Кокорци-0	99,92	9719
11	Община Златоград	12153	10	10		100,00	12153
12	Община Лъки	3052	9	9		100,00	3052
13	Община Доспат	8848	8	8		100,00	8848
Общо		156466	308	305	31	99,98	156435

Съгласно изискванията по чл.33, ал.1 от ЗУО за обхващане на населените места от система за разделно събиране на битови отпадъци и отпадъци от опаковки с население по-голямо от 5 000 жители и курортните населени места в обхвата на РИОСВ – Смолян попадат общинските центрове на общините Девин, Смолян, Чепеларе, Мадан, Златоград и КК „Пампорово” и Баните.

Град Смолян е с население над 10000 жители и попада в изискванията на чл.19, ал.11 за осигуряване на площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата. В изпълнение на това задължение общината осигури две площадки в града (кв.Устово и кв.Смолян), като подписа договори с фирмите „Томов Трейд” ЕООД и „Ростер” ООД за приемане на отпадъците.

На регионалните депа Мадан, Рудозем и Доспат се извършва отделяне на отпадъците от хартия, метали, стъкло и пластмаса. Количеството сепарирани отпадъци през 2014г. е както следва:

№	Депо	Хартия /т/	Пластмаса /т/	Стъкло /т/	Метали /т/
1.	Регионално депо Мадан	14,42	79,58	-	23,80
2.	Регионално депо Рудозем	11,97	26,74	0,79	0,569
3.	Регионално депо Доспат	-	58,50	4,26	11,84
	Общо	26,39	164,82	5,05	36,21

Отделените рециклируеми отпадъци от депата и предадени за оползотворяване през 2014г. – 232,047т, в сравнение с 2013г. – 111,025т е над два пъти повече.

Развитие на системите по разделно събиране на МРО от бита и биоотпадъци.

Разделно събиране на портативни батерии и акумулатори е организирано в осем общини – Смолян, Мадан, Чепеларе, Девин, Сатовча, Борино, Лъки, което обхваща 50,70 % от населението в региона. Два пъти в годината организациите събират НУБА от поставените контейнери.

Общините Смолян, Девин, Лъки, Сатовча и Чепеларе имат сключени договори с организации за въвеждане на система за разделно събиране на ИУЕЕО, като само в общините Смолян и Девин са осигурени площадки. В останалите общини по договорите е предвидено да се правят кампании за събиране на ИУЕЕО, но такива не са организирани до момента.

По отношение на разделното събиране на биоотпадъците няма промяна спрямо предходните години. В община Смолян, въведената през 2013г. общинска стратегия за поетапно намаляване на биоразградими отпадъци, със срок на 2011-2020г., не работи ефективно, поради липсата на средства. В град Смолян се извършваше разделно събиране на биоотпадъци, съгласно договор между общината и „Стандартстрой” ООД.

Отпадъците се извозваха на площадка за компостиране, намираща се в землище на с.Турян. Поради финансовите затруднения на общината, договорът не беше подновен и от м.септември се прекрати дейността.

Извършва се домашно компостиране в три от общините, като са раздадени компостери, както следва: Община Смолян – 200 бр., община Девин – 278 бр. и община Чепеларе – 100 бр. Не може да се отчете ефективността от ползването на тези компостери. По принцип в селата биоотпадъците от градините не се слагат в контейнерите за битови отпадъци, а се изхвърлят на общински терени за естествено разграждане. Тази практика се ползва и от всички общини за биоотпадъците от обществените терени.

Всяко тримесечие РИОСВ, изготвя и представя в МОСВ доклад относно степента на развитие на разделното събиране на отпадъците от бита по общини, като данните се предоставят от общините. Съгласно този доклад разделно събраните отпадъци от бита – хартия, пластмаса, стъкло, НУБА и ИУЕЕО за 2014 год. са както следва:

№	Община	Разделно събран отпадък						
		Хартия /т/	Стъкло /т/	Пластмаса /т/	Метал /т/	НУБА /т/	ИУЕЕ /т/	Биоотпа дъци /т/
1	Смолян	296.667		96,81		0.012	2.205	267.58
2	Мадан	0,055		0,011				
3	Златоград							
4	Чепеларе							
5	Девин	15,62		1,458		0,037	1,548	
6	Доспат							
7	Борино							
8	Баните							
9	Сатовча	33,96	23,51	19,469				
10	Ардино							
11	Баните							
12	Лъки	8,34	1,223	2,125	0,016	0,012		
13	Рудозем							
	Общо	354,642	24,733	119,873	0,016	0,061	3,753	267,58

В сравнение с 2013г. разделно събраните отпадъци и предадени за оползотворяване през 2014г., са с 435,6 т. повече.

В таблицата по-долу са представени данните за 2014г. за обхванатото население по общини в системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, МРО и биоразградими отпадъци:

Масово разпространени отпадъци (МРО)				
Община	Въведени системи за разделно събиране на МРО, в.т. ч.:	% население, обхванато от системите за разделно събиране	Брой на обслужваното население	Брой на пунктовете за разделно събиране на различните видове МРО
1	2	3	4	5

Община Смолян	Отпадъци от опаковки *	0%	0	на 28.11.2014г.община Смолян сключи договор с "Булекопак" АД за въвеждане на разделно събиране на отпадъци от опаковки.
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	78%	34 466	24
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	75%	32951	3
Община Девин	Отпадъци от опаковки *	0%	0	0
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	100%	13 949	50
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	53%	7317	1
Община Борино	Отпадъци от опаковки *	0%	0	0
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	73,4%	2 512	3
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак - няма въведена система за разделно събиране на ИУЕЕО	0%	0	0
Община Доспат	Отпадъци от опаковки *	0%	0	0
	Негодни за употреба батерии и акумулатори - нямат въведена система за разделно събиране на НУБА	0%	0	0

	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак - няма въведена система за разделно събиране на ИУЕЕО	0%	0	0
Община Лъки	Отпадъци от опаковки *	99,40%	3 035	14
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	86,50%	2 639	29
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	100%	3 052	1
Община Мадан	Отпадъци от опаковки *	0%	0	0
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	59%	7 712	7
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	0
Община Рудозем	Отпадъци от опаковки * - от м. юли 2013г. В общината не се извършва разделно събиране на отпадъци от опаковки. "Екопак България" АД едностранно прекрати договора	0%	0	0
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	0
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	0

Община Сатовча	Отпадъци от опаковки *	100%	15444	95
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	80%	12 355	10
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	100%	15 444	склучен договор с "Екобултех" за провеждане на кампании за събиране на ИУЕЕО
Община Чепеларе	Отпадъци от опаковки *	0%	0	0
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	71%	5 536	11
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	склучен договор с "Екобултех" - не се извършва дейност по договора
Община Ардино	Отпадъци от опаковки *	0%	0	0
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	0
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	0
Община Златоград	Отпадъци от опаковки *	0%	0	0
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	0
Община Баните	Отпадъци от опаковки *	0%	0	0
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	0

	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	0
Община Неделино	Отпадъци от опаковки *	0%	0	0
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	0
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	0

Обезвреждането на утайките от ГПСОВ в гр.Смолян, гр.Мадан, гр.Златоград, гр.Рудозем и КК Пампорово, се осъществява чрез депониране на Регионалните депа на територията на РИОСВ-Смолян. Преди депониране, утайките се третираат предварително с флокулант. Поради липсата на осушителни полета на пречиствателните станции, утайките не отговарят на изискванията за използване в земеделието.

3. Строителни отпадъци:

Само в 4 общини (Рудозем, Мадан, Златоград и Девин) има отредени площадки за строителни отпадъци и се контролира постъпването на такива. Тези площадки са нарушени терени от минно-добивната промишленост и с инертните отпадъците се постига възстановяване на релефа. Строителни отпадъци се депонират и на регионалните депа, като служат за запръстяване и уплътняване. Проблем са строителните отпадъци за общините отдалечени от регионалните депа – Неделино, Баните, Сатовча, Борино, което води до неконтролно изхвърляне в контейнерите за битови отпадъци, на неразрешени места и образуване на нерегламентирани сметища. През 2013г. Община Смолян определи терен за депо за строителни отпадъци, но работата по него бе замразена по неясни причини.

При изграждане на пътища, ремонти и рехабилитация, определени строителни отпадъци (асфалтови покрития, земни и скални маси) се влагат отново като строителни пълнежи и в основи.

Има издадено Разрешително за третиране на строителни отпадъци на „Ростер”ООД гр.Смолян за територията на всички общини от региона. Фирмата притежава мобилна роторна трошачка, с която се извършва предварително третиране на строителни отпадъци от разрушаване на сгради. При дейността се отделят металните отпадъци, а получената раздробена фракция се ползва за насипи и пълнежи. През 2014г. не са извършвани дейности на територия на инспекцията, тъй като фирмата е действала на други територии от страната.

4. Производствени и опасни отпадъци

В последната година икономическата активност на региона се характеризира с лек подем, изразяваща се във възстановяване на минно добивната промишленост, въвеждане на нови производства на инструментална екипировка и високополимерни изделия. Наред с това е налице и хаотична поява предимно на малки предприятия – на случайни терени с липса на съвременен оборудване, което предизвиква проблеми в управлението на производствени и опасни отпадъци.

Налице са и положителни тенденции през последните години - намаляване на количествата депонирани производствени отпадъци в сравнение с предходни години, увеличаване количествата отпадъци предадени за оползотворяване, както и въвеждане на безотпадни технологии в някои фирми.

В региона по-големи генератори на производствени и опасни отпадъци са следните предприятия:

- **„Рубелла Бюти” АД**, гр. Рудозем-фабрика за производство на козметични продукти, производство и търговия с козметични продукти и опаковки за козметичната промишленост. Фирмата е въвела безотпадна технология, като 75% от образуваните отпадъци от ламинатно фолио и 100% от полиетилен и пластмаси се връщат в производството на опаковки след предварително мелене.

- **„Белотекс-95” АД-гр.** Златоград - производство на памучни тъкани и изделия от тях. През 2014г. дружеството продължи да реализира въведената от 2013г. безотпадна технология чрез оползотворяване на отпадъците, а именно - отпадъците минават през дарак и получената памучна вата се използва за пълнеж. Текстилните отпадъци от изкуствени материали, които не подлежат на оползотворяване се предават за обезвреждане на регионалните депа на основание извършено основно охарактеризиране.

- **„Арексим Инженеринг” АД**, гр. Смолян - производство на пластмасови изделия и шприц-форми. През 2014г. дружеството е въвело в експлоатация нова технологична линия - рециклиране на пластмасови отпадъци, генерирани както от собственото производство, така и от дейността на други фирми. Фирмата извършва износ на отпадъци от зеления списък по Регламент 1013/2006 год. за Полша и Турция. Предадените за оползотворяване отпадъци - 147,224 т. са класифицирани по Наредба 2 за класификация на отпадъците, с кодове 07 02 13 – отпадъци от пластмаси и 12 01 05 – стърготини, стружки и изрезки от пластмаси.

- **„Амер Спортс България” ЕООД**, площадка в гр. Чепеларе. Фабриката е най-голяма на Балканите по производство на ски и ски оборудване и като такава генерира големи количества отпадъци. Притежава Регистрационен документ за транспортиране на отпадъци, издаден от РИОСВ-Смолян. Средно за една година фабриката генерира над 800 тона отпадъци, от които 500 тона са основният производствен отпадък-стърготини, стружки и изрезки от пластмаса от разкрояване и фрезование на пластмаси за производство на ски, които се предават за оползотворяване.

- **„Костал-България” ЕООД** гр. Смолян - Предмет на дейност на фирмата е производство на пластмасови детайли, тампонен печат и асемблиране /събиране, монтиране/ детайли за автомобили. През 2014 г. е въведена нова технологична линия-запояване на електронни елементи, в подготовка е пускане на още една технологична линия - цялостен модул на кормилната уредба. Генерираното количество отпадъци е над 30 тона годишно, производствени и опасни, като с разширението на дейността през 2015г. се очаква увеличение на същите.

- **„Девин” АД, гр. Девин** - завод за бутилиране на минерална вода. Генерираното количество производствени отпадъци годишно е над 200 тона, предимно пластмасови и хартиени опаковки. Отпадъците се предават за оползотворяване на базата на договори.

- „Гамакабел” АД-гр. Смолян – производство и търговия на кабели и кабелни изделия за страната и чужбина. Дружеството притежава Разрешение за третиране на отпадъци и Регистрационен документ за транспортиране на отпадъци. Заводът разполага с линия за преработка на технологичен отпадък „Корона” – НРБ от 1984г.

Силно развити в региона са дърводобива и дървопреработващата промишленост. Големи генератори на дървесни отпадъци с над 5000 т годишно и с висок рисков потенциал са фирмите: „Вева груп” ЕООД - площадки в гр. Доспат и с. Борино, „Доспатлес” ЕАД гр. Доспат, „Секвоя” ЕООД гр. Чепеларе, „Йола” ЕООД гр. Чепеларе, „Верка” ООД - площадки в с. Осина и местност „Дъбраш”, „Персенк” АД с. Хвойна. Една част от дървесните отпадъци се предават за оползотворяване на “Кроношпан-България” ЕООД гр. Бургас, “Габровница” АД с. Горно Сахране, общ. Казанлък, „Ахира” с. Рогош, обл. Пловдив, а тези генерирани от общините Доспат и Сатовча - за износ към Република Гърция, както и на фирма „Екоенергия-Доспат” ЕООД. Последната притежава Разрешение за третиране на дървесни отпадъци /оползотворяване на отпадъци с код R1-използването им като гориво за получаване на ел. енергия/. Голяма част от дървесните отпадъци се оползотворяват от местни фирми за производство на пелети. Общо регистрираните фирми в РИОСВ-Смолян са 14 броя. Като през последната година са регистрирани следните фирми: „Младен Буков” ЕООД гр. Смолян, площадка с. Бориково; „Пелет Енерджи” ЕООД гр. Смолян, площадка с. Смилян, „Биоенерджи-ГТ” ЕООД с. Давидково, община Баните, „Грийн Лайт Корпорейшън” ЕООД гр. Смолян, „Гросекс” ООД с. Грохотно, община Девин.

Текстилните отпадъци, генерирани от многото шивашки предприятия в региона, се предават за оползотворяване, съгласно сключени договори, на “Нон Во Текс” АД гр. София, „Картопс” ООД гр. Петрич, „Нисси-2010” ЕООД гр. София, а тези от изкуствени материали, които не подлежат на оползотворяване се предават за обезвреждане на регионалните депа.

Голям процент от генерираните опасни отпадъци в региона заемат отпадъците от отработени масла и отпадъчни нефтопродукти. Обхванати са за контрол 114 броя фирми, извършващи авторемонтни услуги, като 16 от тях са идентифицирани през последната година. От извършените проверки през 2014г. се констатира, че няма отклонения по начина на разделното събиране и съхранение на тези отпадъци, несъответствие в предадени и налични количества отработени масла, както и нерегламентираното им третиране. Отработените масла се предават, съгласно договори с идентификационен документ на фирми с разрешение или регистрационен документ за дейност с отпадъци от масла, като по един екземпляр от идентификационния документ се представя в РИОСВ. Съгласно получените в РИОСВ-Смолян 80 броя Идентификационни документи, общото количество предадени отработени масла за оползотворяване през 2014г. е 64,263 тона, което в сравнение с 2013г. (19,546 т.) са повече от три пъти. Това определено можем да твърдим, че се дължи на засиления контрол от страна на инспекцията.

През 2014г. поради затваряне на площадката за преработка на излезли от употреба гуми на “Еко енергия – 2008” с. Средногорци и липсата на друга такава в близост до региона, под 100 км, се създаде известен проблем с предаването на гумите за оползотворяване - автосервизите бяха препълнени, много гуми се съхраняваха на площадки за обществено ползване. РИОСВ-Смолян, предприе засилен контрол в края на 2014г., дадени бяха предписания с кратък срок за предаване на гумите или осигуряване на площадка за съхраняване отговаряща на нормативните изисквания.

5. Болнични отпадъци

РИОСВ-Смолян извършва контрол, относно управление на отпадъците на територията на лечебните и здравни заведения, а именно:

- водене на отчетни документи по Наредба №1/2014г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри;

- наличие на писмени договори с лица, които притежават съответния документ по чл. 35 от ЗУО и които извършват транспортиране на отпадъците извън територията на заведенията и тяхното третиране;

- класификация на отпадъците, съгласно изискванията на Наредба №2/2014г. за класификация на отпадъците, вторичното опаковане и обозначаване на отпадъците и предаването им за третиране;

- изпълнение на условията в документите, издадени по реда на глава пета, раздел I и II от ЗУО.

Опасните болнични отпадъци, които се генерират на територията от болници, диспансери, медицински центрове, лаборатории и частно-практикуващи лекари и стоматолози, се предават на лица притежаващи Разрешение или Регистрационен документ за дейност транспортиране и обезвреждане, на базата на сключени договори. Предаване на болничните отпадъци, които са класифицирани като опасни, се извършва с Идентификационен документ. Най-голямо количество опасни отпадъци от хуманитарното здравеопазване се генерират от МБАЛ-Смолян – 5,7 тона за година.

Инсталации за третиране на болнични отпадъци на територията на РИОСВ-Смолян няма. През годината не са констатирани проблеми и нарушения по начина на управление на тези отпадъци в региона.

6.Кратка обобщена оценка за състоянието и разрешаване на проблемите с отпадъците на територията на РИОСВ-Смолян

Като положителна тенденция отчитаме работата на общините по управление на отпадъците на регионален принцип. Общините от трите региона работят по общи проекти свързани с разделно събиране и сепариране на отпадъците от бита:

- регионално сдружение Мадан - проект за разделно събиране на биоотпадъци и площадки за компостиране;

- регионално сдружение Смолян – изграждане на сепарираща и компостираща инсталация на територията на регионалното депо в м.Герзовица;

- регионално сдружение Доспат – разделно събиране на хартия, пластмаса и стъкло.

През 2013г. само в една община от региона, Община Лъки, се извършваше разделно събиране на отпадъци от опаковки от „Екобулпак”АД. През 2014г. такава дейност започна и в община Сатовча с организацията „Булекопак”АД. Предстои въвеждане на разделно събиране на отпадъци от опаковки от организацията „Булекопак”АД и на територията на общините Смолян и Рудозем.

Устойчиви са резултатите по управление на отпадъците, касаещи дейностите по:

- почистване и недопускане на нерегламентирани сметища;
- контрола по веригата „генериращ и оползотворяващ” отпадъци, което доведе до овладяване проблемите с текстилните и дървесните отпадъци;
- разделното събиране на негодните за употреба батерии и акумулатори;
- разделното събиране на хартия, пластмаса и стъкло от търговските обекти и административните сгради;
- предаване на ИУМПС на центровете за разкомплектоване и др.

Поради обилните дъждове през 2014г., възникна проблем със замърсяване на

речните корита с отпадъци окичени по дървета и храсти. Наличието на тези отпадъци е необяснимо, тъй като още през 2006г., бяха почистени всички нерегламентирани сметища. В разговор със случайни хора се твърди, че при обилни води в реките, част от населението почиства домовете си, като ненужните вещи се изхвърлят в реката. Предстои работа на общините и РИОСВ по почистване на коритата и работа с населението за предотвратяване на тази практика.

Със затваряне на площадката в с.Средногорци за оползотворяване на излезли от употреба гуми, през 2014г. в региона и по специално на територията на област Смолян, се създаде проблем със съхранението и предаването на този вид отпадък. Вследствие на засиления контрол от страна на РИОСВ, проблемът се преодоля, фирмите сключиха договори и предадоха натрупаните гуми на фирми действащи извън региона със съответните разрешителни по ЗУО.

Общините от региона активно участваха в кампанията „Да изчистим България за един ден” проведена на 26 април 2014г. Събраните отпадъци по общини са съгласно подадените отчети от регионалните депа за депонираните отпадъци в дните 26 и 27 април и са както следва:

№	Община	Количество /тона/
1	Смолян	101,92
2	Чепеларе	42,86
3	Баните	21,94
4	Борино	6,50
5	Доспат	13,70
6	Девин	21,08
7	Мадан	15,20
8	Рудозем	3,80
9	Златоград	97,98
10	Неделино	7,46
11	Сатовча	10,46

Обхванати са над 500 фирми за контрол на производствени и опасни отпадъци. През 2014г. се засили контрола на фирмите образуващи отпадъци от масла и нефтопродукти, обхванати бяха и нови 16 сервизи за автоуслуги. Постигнато е оползотворяват на 100% на дървесните отпадъци за производство на ел.енергия, пелети, дървени брикети, талашитени плоскости или износ в съседни страни. Отчита се намаляване количеството на депонирани производствени отпадъци в регионалните депа, като в някои от големите производствени единици се въвеждат безотпадни технологии.

Към края на 2014 г. контролираните от РИОСВ-Смолян задължени лица, пускащи на пазара продукти, след употребата, на които се образуват масово разпространени отпадъци са 158. От тях 106 бр. имат сключени договори с организации по оползотворяване на отпадъци от МРО, а останалите 52 бр. заплащат продуктова такса по сметката на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС).

Лицето, което пуска на пазара най-много опакована продукция е „Девин” АД гр. Девин - генерира над 80 % от всички пуснати на пазара отпадъци от опаковки на наша територия. Други по-големи производители са: „Михалково” АД, ТПК „Михалково” и „П.А.Л.-БГ” ЕООД от общ. Девин; „Рубелла Бюти” АД, „Вентони Козметик” ООД и „Сева” ООД от общ. Рудозем; „Ник-60 Глобал Комерс” ООД – рибарник “Сините

ханчета”, общ. Чепеларе; „Родопея Белев” ЕООД гр. Смолян; „Мерлини Данимонд” ООД с. Жижево, общ. Сатовча; „Родопчанка” ООД с. Бял извор, общ. Ардино и други.

Ръст в количествата опаковки, които са пуснати на пазара през 2014 г., в сравнение с 2013 г., отбелязваме за: „Родопчанка” ООД с. Бял извор, общ. Ардино (около 8.3 т.), „Арексим Инженеринг” ЕАД (около 6 т.), „Белотекс-95” АД гр. Златоград (около 4 т.) и други.

III.2. ШУМ

1. Контрол на промишлените източници по отношение на излъчвания от тях шум в околната среда

През отчетната 2014 г. са извършени 17 бр. проверки и измервания на източници на промишлен шум на 17 бр. планирани обекти.

Резултатите от измерванията показват, че няма надвишения на допустимите нива на промишлен шум.

В сравнение с предишни периоди на измерване не се наблюдават съществени изменения на отчетените нива на шума излъчван от промишлените обекти в околната среда.

Измерените на границите на обектите и в местата на въздействие еквивалентни нива на шума $LA_{екв}$ са в рамките на допустимите ($L_{доп}$) за съответните зони (Съгласно Наредбата №6/26.06.2006г. за показателите за шум в околната среда /жилищни зони, централни градски части, производствено-складови зони и др.).

Проблеми, които възникват са свързани с малките обекти с локално действие, намиращи се в жилищни райони или граничещи с такива. Големите промишлени обекти са разположени в промишлени зони. Част от тях не работят или работят с намален капацитет, което затруднява извършването на замерване и ефективен контрол на дейността им.

2. Кратка информация за разработените и одобрени общински планове за действие за ограничаване и намаляване на шума в околната среда на територията на РИОСВ (само за общините с население над 100 000 жители).

На територията на РИОСВ – Смолян няма общини с население над 100 000 жители.

III.3. РАДИАЦИОНЕН КОНТРОЛ

Радиологичния мониторинг на *повърхностните води* (реките) се осъществява чрез мрежа от пунктове и се изразява в контрол на показателите, съгласно Наредба № 7 / 08.08.86 год. за показатели и норми за определяне качеството на течащи повърхностни води – обща бета активност (0,75 Bq/l), съдържание на общ уран (0,6 mg/l) и съдържание на радий-226 (0,15 Bq/l). Последните резултати от измерванията показват, че показателите са значително под нормите. Повърхностните водни течения и басейни в района са в добро радиационно състояние.

Радиологичния контрол на *рудничните отпадни води* от бивши уранодобивни обекти се изразява в контрол на радиологичните показатели, съгласно Наредба № 6/ 09.11.2000 г. за емисионни норми за допустимо съдържание на вредни и опасни вещества в отпадните води, зауствани във водни обекти. наблюдаваните показатели се запазват постоянни под нормите.

Резултати от измерване на специфичните активности на радионуклеидите в образците от скален материал - строителен материал от провеждания мониторинг от МОСВ за последните три години - на пунктове Соколовци и Смолян.

Радионуклеид	Пунктове „Соколовци” и „Смолян”
	Диапазон, специфична активност, [Bq/kg]
калий - 40	887 - 1209
радий - 226	75 - 125
торий - 232	76 - 119

Резултатите от радиационното състояние на *почвите*, дънните утайки и отпадъчните продукти от дейността на предприятия-потенциални замърсители показват, че няма отклонения от измерените стойности за специфичната активност на естествените радионуклиди от предходни години.

Наблюденията през 2014 г. показват, че радиационния гама-фон в контролираните пунктове, на територията н РИОСВ-Смолян е в границите на характерния за съответния пункт и конкретните метеорологични условия естествен гама-фон. При наблюдението на радиационното състояние на необработваеми почви не са констатирани надфоновы стойности на специфичната активност на естествените радионуклиди.

Завишени са стойностите на радиационен гама фон и повишени концентрациите на съдържание на радионуклеиди в дънните утайки и почвите на местата, използвани за руднична дейност от бившия уранодобивен участък “Изгрев”, с. Барутин.

В границите на участъка и на площите, върху които са водени добивни дейности са констатирани наднормени стойности на измерваните радиологични показатели в Местността “Картофена нива” – бивш руден отвал, към участък “Изгрев”.

III. 4. ХИМИКАЛИ И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ ГОЛЕМИ АВАРИИ

1. Кратко описание на състоянието в областта на управлението на химикалите

Основните цели на регионалната политика по направление химикали са: въвеждането на ефективно управление на химикалите по време на целия им жизнен цикъл, включващ детайлно познание на техните здравни и екологични характеристики; планирането и прилагането на ефективни превантивни мерки по отношение на човешкото здраве и околната среда по време на тяхното производство, търговия и употреба и предприемането на мерки за предотвратяване на големи аварии и ограничаване на техните последици. България изпълни поетите ангажменти по хармонизиране на националното законодателство по химикали и по този начин задълженията на българските дружества са уеднаквени с тези на европейската индустрия по отношение безопасната употреба на химикалите и предоставяне на информация за свойствата им. Със Закона за защита от вредното въздействие от химичните вещества и смеси е създадена правно нормативна уредба на обществените отношения, свързани с производството, вноса, износа, съхранението, пускането на пазара, търговията и употребата на химични вещества и смеси.

На територията на РИОСВ-Смолян се контролират 78 фирми, които произвеждат, употребяват и съхраняват опасни химични вещества и смеси. Това са фирми от минно-преработвателната, леката и хранително-вкусовата промишлености.

По смисъла на чл.3 от Регламент (ЕО) № 1907/2006 за регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), статута на фирмите спрямо Регламента е както следва:

- производители – 2 бр.
- вносители – 1 бр.
- потребители по веригата – 73 бр.

Една от основните целите, за контролната дейност през 2014 г. е била предотвратяване на рисковете за човешкото здраве и околната среда при производството, употребата и съхранението на опасни химични вещества и смеси. В тази връзка за контрол по прилагане на законодателството в областта на химикалите през 2014 г. бяха заложили 46 бр. проверки на 46 обекта. През 2014 г. при участие в 32 бр. комплексни проверки 14 проверки по химикали са проверени всички обекти предвидени за контрол. През годината по направление химикали не са извършвани извънредни проверки.

В РИОСВ – Смолян се поддържат досиета на фирмите, които произвеждат, употребяват и съхраняват опасни химикали.

Приоритетни направления за контрол през 2014 г.

2. Контрол по прилагане на Регламент ЕО №1907/2006 г. на Европейския парламент и на Съвета за регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH)

През 2014 г. бяха извършени 46 проверки на 46 обекта по прилагането на Регламент REACH. Проверените групи, съгласно статута по Регламента са както следва:

- **производители и вносители** – На територията на РИОСВ-Смолян няма фирми, извършили същинска регистрация през 2010 и 2013 г. През 2014 бяха извършени 2 бр. проверки на производители - 1 проверка на производител на химикали, чийто срок за регистрация е през 2018 г., който е и потребител по веригата и 1 проверка на производител, който не е достигнал прага за регистрация от 1 тон/годишно.

- **потребители по веригата** – проверени са 45 фирми – потребители по веригата. При извършените проверки през годината е констатирано, че на обектите се поддържат инвентаризационни списъци на използваните химикали, списъци с доставчиците, документи, удостоверяващи предварителна/същинска регистрация.

Приоритети за контролна дейност през 2014 г. бяха спазването на задълженията на фирмите за:

- *ограничаване на производството, пускането на пазара и употребата на определени опасни химични вещества от Приложение XVII на Регламента* – проверена беше 1 фирма за наличието на нонилфенол и нонилфенол етоксилат в произвеждани детергенти. При проверката не бе установена употребата на посоченото вещество.

- *разрешителен режим за веществата, предизвикващи сериозно безпокойство (SVHC) от Приложение XIV на Регламент REACH - наличие и контрол на употребите на веществата от списъка за разрешаване* – извършени са две проверки на фирми за употребата на калиев бихромат и бис (2- етилхексил) фталат (DEHP).

- *контрол за наличие на информационни листове за безопасност, съгласно Регламент REACH* - извършени са 46 броя проверки за наличие на информационни листове за безопасност на обекти, където се произвеждат, съхраняват и употребяват химични вещества и смеси.

Вследствие на осъществения контрол през 2014 г. по прилагането на Регламент REACH се установи по-добра комуникация във веригата на доставки и по-добро качество и ниво на разпространение на ИЛБ. Производството и употребата на химичните вещества и препарати се осъществява по начин, който свежда до минимум значителните неблагоприятни ефекти върху здравето на човека и околната среда.

3.Контрол по прилагане на Регламент (ЕО) №1272/2008 относно класифицирането, опаковането и етикетирането на химични вещества и смеси (CLP) – През 2014 г. са извършени 2 бр. на фирми, имащи задължения да извършат нотификация. Не е констатирано неизпълнение на задължения за нотифициране на химични вещества в Европейска агенция по химикали;

4.Контрол по прилагане на Регламент (ЕО) № 648/2004 относно детергентите
Във връзка с прилагането на Регламента е извършена 1 проверка на фирма, произвеждаща детергенти. Изготвени са ИЛБ, в които са отразени биоразградимостта и метода за анализ. Няма установени нарушения по регламента за изискванията за уточнена биоразградимост на ПАВ в детергентите.

5.Контрол по прилагане на Регламент (ЕО) № 850/2004 за устойчивите органични замърсители (УОЗ) – През 2014 г. в РИОСВ-Смолян не е извършван контрол по този регламент

6.Контрол по прилагане на Наредбата за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси - През 2014 г. са извършени 46 проверки по спазване на изискванията на Наредбата. На 2 фирми са дадени предписания за изготвяне на оценка на съхранение на опасните химични вещества и смеси, съгласно изискванията на чл.9, ал.1 от Наредбата по утвърдения формат със Заповед РД-288/03.04.2012 г. на МОСВ. От извършения контрол се установи, че фирмите са предприели мерки относно спазването на изискванията на Наредбата.

IV. ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ И КОНТРОЛ

1. ОВОС и Екологична оценка

-Контрол по изпълнение на условията, поставени в решения по ОВОС - През 2014 г. в направление „ОВОС и ЕО“ са извършени 13 бр. планирани проверки на обекти с издадени Решения по ОВОС. Проверките са извършени на място, като са съставени констативни протоколи. Част от проверките – 7 бр. са извършвани съвместно при комплексни проверки. При проверките не са констатирани нарушения на условията поставени в решенията. При проверките, които са комплексни обектите са в експлоатация и поставените условия са изпълнени или се изпълняват. Проверени са 100% от предвидените за контрол обекти. От проверените обекти на място с издадени решения по ОВОС само два не са започнали реализацията си, а друг е реализиран, но е спрял поради финансови причини.

-Проверки по чл. 99, ал. 8 от ЗООС – Не са планирани и не са извършвани проверки на обекти по чл.99, ал.8 от ЗООС. От извършените проверки на два от обектите, срока за реализация от 5 години е изтичал през м. октомври 2014г. Единият е с започнала реализация, а за другият не са констатирани строителни дейности на площадката на обекта, шест месеца преди изтичане на срока. През настоящата година ще се извършат проверки по документи и на място при необходимост по чл.99, ал.8 и чл.93, ал.7 от ЗООС, чрез Общинските органи, Басейновите дирекции и Министерство на икономиката за обекти с изтекъл 5 годишен период на реализиране на намеренията.

-Контрол по изпълнение на условията, поставени в решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС. През годината са извършени 29 бр. планирани проверки на условия за обекти с издадени Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, което е 100% от планираните. Две от проверките са извършвани съвместно при комплексни проверки. Проверките са

извършени на място, като са съставени констативни протоколи. На обектите, които са започнали реализация не са констатирани нарушения на условията. От проверените обекти с Решения за преценяване на необходимостта от ОВОС, една част не са започнали реализация поради различни причини, но най - често финансова. Тези които са започнали реализация са предимно обекти финансирани по програми и тези с общинско и държавно участие, които са изпълнени в различна степен в зависимост на финансирането.

-Проверки по чл. 93, ал.7 от ЗООС - През 2014 г. в направление „ОВОС и ЕО“ не са планирани и не са извършвани проверки на обекти по чл.93, ал.7 от ЗООС. През годината за едно ИП, за което е издадено Решение по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС е установено по документи по реда на чл.93, ал.7 от ЗООС, че е изтекъл 5 годишен срок за реализация му, е открита нова процедура по преценяване от извършване от ОВОС, по внесено уведомление от страна на възложителя.

- Наблюдение и контрол по изпълнение на мерки и условия в становища по ЕО. Проверките на Становищата по ЕО са ставали посредством годишните доклади за изпълнение на мерките – по документи. Планирани са две и са проверени две от издадени Становища по ЕО. От контролираните становища по ЕО, единият план не е започнал реализация, което е установено с проверка на място и в общината поради не откриване възложителя на посочения адрес. Другия план се реализира с епизодични обекти (два за цялата година), поради липса на инвеститорски интерес.

-Наблюдение и контрол по изпълнение на мерки и условия в решения по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО. През годината поради характера и поставените условия на издадените Решения по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО не са планирани и не са извършвани проверки.

Сравнение за извършения контрол през 2014г. и 2013 г.

№	Дейности	2013 г.	2014 г.
1.	Общ брой извършени проверки по ОВОС и ЕО	33	47
2.	Дадени предписания	0	1
3.	Изпълнени предписания	0	1
4.	Съставени актове	0	0
5.	Издадени НП	0	0

1.1.Анализ на проведените процедури по ОВОС и ЕО

Анализ на проведените процедури по ОВОС и ЕО – идентифицирани проблеми

Като цяло не са срещат трудности по прилагане на процедурите по реда на глава VI от ЗООС. Във връзка с осигуряване на обществения достъп до информацията по исканията за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС и обявяването им от общините, сме давали указания на общинските органи както устни така и писмени и към настоящия момент нямаме трудности при прилагане на процедурите по ОВОС и ЕО. В резултат на това в момента нямаме трудности при обявяването на преписките съвместно с общинските органи. Като цяло обществения интерес към процедурите по ОВОС и ЕО е слаб, с малки изключения, което е тенденция и от предходните години. С оглед на това, че територията, която се контролира от РИОСВ-Смолян не е със силно развита промишленост и представена предимно от малки и средни предприятия, инвестиционните предложения са ориентирани към отрасъл туризъм, строителство, лека промишленост и инфраструктурни проекти. Районът не е земеделски и не се развива интензивно селско стопанство с използване на големи площи, същото се отнася и за животновъдството. През изминалата година се забелязва увеличаване на инвеститорския интерес свързан с животновъдство, преработка на

млечни продукти и консервиране вероятно породен от финансиране на такъв вид дейности от различните програми и фондове на европейския съюз. Почти целия инвеститорски интерес се управлява от вида на финансираните програми от фондовете на ЕС. Инвестиционния интерес е предимно от общински органи свързани с финансиране по европейски програми.

Силните страни са провеждане на процедурите и съгласуване със съответните органи. Изискване на допълнителна информация от възложителите с цел пълноценно провеждане на процедурите и информиране на засегнатите страни и населението. В помощ на дейността са провеждани на обучения с Общинските органи по разясняване на процедурите по ОВОС и ЕО. От изключителна голяма полза са получаваните указателни писма от страна на МОСВ във връзка са уеднаквяване на действията при прилагане на процедурите по ОВОС и ЕО.

Като слаби страни могат да се посочат все още не пълната информация постъпваща от страна на възложителите, което от своя страна води до удължаване на срока по приключване на процедурите. Така също и трудност при определяне на приложимата процедура в случаите при разминаване в информацията посочена от възложителя в уведомлението и параметрите в представените проекти, най-вече при жилищно и курортно строителство. При работата с органите на МЗ винаги сме получавали отговор при изпратени за становище процедури по ОВОС и ЕО, но становищата които получаваме, не са мотивирани и съдържат стандартен текст, който от своя страна не ни позволява да посочим в решенията до каква степен са рисковете за човешкото здраве от реализацията на предложение, план или програма.

Сравнение на издадените с Решения по ОВОС и ЕО през 2014г. и 2013 год.

№	Дейности	2013 г.	2014 г.
1.	Издадени Решения по преценяване на необходимостта от изготвяне на ОВОС	43	30
2.	Издадени Решения по преценяване на необходимостта от изготвяне на ЕО	4	7
3.	Издадени Решения по ОВОС	2	1
4.	Издадени Становища по ЕО	0	1

1.2. Решения по ОВОС на ИП

През 2014г. е издадено едно Решение по доклад по ОВОС за „База за отдих“ с което е одобрено предложението. По време на общественото обсъждане не е проявен интерес от страна на заинтересовани лица и не са постъпвали възражения. Процедирани на инвестиционни предложения с решения по ОВОС в защитени зони, отчитайки кумулативния ефект са сред най-често процедирани с доклади по ОВОС предложения, което е валидно и за предходните години. Предвид характера на района и местоположението му тази тенденция за процедиране на Бази за отдих се оказва трайна, въпреки че през последните години се наблюдава рязко спадане на инвеститорския интерес предвид световните тенденции и кризи.

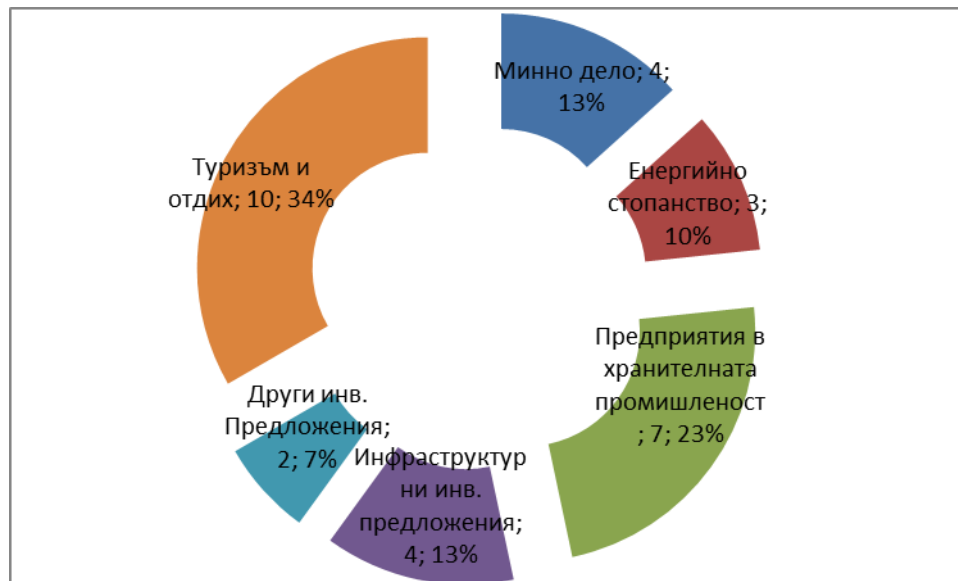
1.3. Решения по преценяване на необходимостта от ОВОС за ИП

Издадените решения по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, през 2014 г. са 30 и са издавани за инвестиционни предложения по отрасли както следва:

- Туризм и отдих, включващи предимно предложения за ваканционни селища извън урбанизирани територии – 34%;

- Предприятия в хранителната промишленост, включващи предимно предложения за мини мандри и цехове за консервиране – 23%;
- Инфраструктурни ИП – 13%, включващи предимно предложения за обекти с обществено предназначение;
- Минно дело, включващи предимно предложения за добив на полезни изкопаеми от реки и подземни рудници – 13%;
- Енергийно стопанство – 10%, включващи предимно предложения за пренос на газ, мини ВЕЦ и производство на електроенергия от възобновяем източник.
- Други инвестиционни предложения – 7%

На графиката по-долу са показани дейностите по отрасли

Инвестиционните предложения са разнообразни и се наблюдава запазване като цяло на броя, а така също и на характера им в сравнение с 2013г. и предходните години. През 2013г, едновременно се процедираха 9 пречиствателни станции в община Сатовча и те определиха отрасъла „Други инвестиционни предложения“, като приоритетен за годината. Традиционните за района ваканционни селища и хотелски комплекси са отново най-често процедираните инвестиционни предложения, както и през предходните години, а така също и инфраструктурните обекти и добив на полезни изкопаеми от реки свързани със строителството.

Характерът на издадените преценки се е запазил като на едно решение през 2014 г. е поискано да се извърши оценка на въздействието върху околната среда. Всички Решения са издадени в нормативния срок. По отношение на процедираните предложения се наблюдава интерес от страна на възложителите, според вида на финансираните обекти по европейски програми и търсенето на пазара за недвижими имоти. Това се отнася основно за предприятия в хранителната промишленост, при които се наблюдава значителен ръст и са втори по процедиране за изтеклата година. Няма обжалвани решения издадени през годината.

От направление „ОВОС и ЕО“ в РИОСВ-Смолян през 2014г. са издадени 33бр. указателни писма, за които в отговор на първото уведомяване е определено, че подлежат на преценяване на необходимостта от ОВОС в резултат на което са постъпили 24 бр. искания за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС. Всичките процедури са за обекти по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС. Две от издадените указателни писма за приложимата процедура по реда на чл.5,

ал.1 от Наредбата по ОВОС са за ИП внесени през 2013г., а на 7 уведомления внесени през 2014г. ще бъде отговорено през 2015г., като или ще се укаже приложимата процедура или ще бъде прекратено административното производство по съответната преписка.

Прекратени са 11 бр. от уведомленията по ОВОС, постъпили през 2014г, като за 6 от тях, причината е била поради недопустимост от страна на ПУРБ на ИБР, а за другите поради не представяне на информация или по желание на инвеститора. Като цяло не са срещат трудности по прилагане на процедурите по реда на глава VI от ЗООС. Във връзка с осигуряване на обществения достъп до информацията по исканията за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС и обявяването им от общините, сме давали указания на общинските органи както устни така и писмени и към настоящия момент нямаме трудности. Всички обявления се извършват в срок При работата с другите органи – БД, РЗИ, ОДЗ, РДГ не сме срещали съществени трудности и пречки. Предвид характера на района почти всички ИП подлежащи на преценка се съгласуват със съответната БД. За някои от съгласуваните ИП се получава забавяне на отговора за допустимост от страна на съответната БД, а така също и поради искане на уточняваща и допълнителна информация.

През 2014 г. в направление „ОВОС и ЕО“ са извършени 13 бр. планирани проверки на обекти с издадени Решения по ОВОС, 29 бр. планирани проверки на условия за обекти с издадени Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС. Извършени са 3 не планирани проверки, като две от тях са били на инвестиционни предложения с постъпила информация по искане за издаване на Решения по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС. От направление ОВОС и ЕО е извършена една проверка при възникване на ПТП и получен сигнал на телефон 112, при което е поставено предписание, което е изпълнено в срок. При проверките не са констатирани нарушения на условията и мерките поставени в тях. Не са давани предписания в това число и при последващ контрол.

От извършените проверки на Решения по ОВОС на два от обектите, срока за реализация от 5 години е изтичал през м. октомври 2014г. Единият е с започнала реализация, а за другият не са констатирани строителни дейности на площадката на обекта, шест месеца преди изтичане на срока. През настоящата година ще се извършат проверки по документи и на място при необходимост по чл.99, ал.8 и чл.93, ал.7 от ЗООС, чрез Общинските органи, Басейновите дирекции и Министерство на икономиката за обекти за които е изтекъл 5 годишен период на реализиране на намеренията. През годината за едно ИП, за което е издадено Решение по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС е установено по документи по реда на чл.93, ал.7 от ЗООС, че е изтекъл 5 годишен срок за реализация му, е открита нова процедура по преценяване от извършване от ОВОС, по внесено уведомление от страна на възложителя.

1.4.Становища по ЕО

Издадено е едно Становище по ЕО за ПУП на „База за отдих“ попадаща в Защитени зони, с което е одобрен плана. Внесеният доклад по ЕО е оценен през 2013г. и са съгласувани условията и мерките предложение за наблюдение и контрол. Проверките на Становищата по ЕО са ставали посредством годишните доклади за изпълнение на мерките – по документи. От контролираните становища по ЕО, единият план не е започнал реализация, което е установено с проверка на място и в общината поради не откриване възложителя на посочения адрес, а за другия е одобрен годишния доклад по наблюдение и контрол. План се реализира с епизодични обекти (два за цялата година), поради липса на инвеститорски интерес. През годината не са

постъпвали и не е извършвано писмено произнасяне спрямо представени обобщени справки по становища по ЕО. Предвид необходимостта от изготвяне на общи устройствени планове, планове за регионално развитие на общини и програми за отпадъците и околната среда се очаква през следващите 1-2 години да се процедурат такъв тип планове и програми. През годината сме издали 9 указателни писма на общини във връзка изготвяне на общи устройствени планове.

1.5. Решения за преценяване на необходимостта от екологична оценка на планове и програми

Броят на издадените преценки за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка леко е завишен през 2014, през която са издадени 7 Решения – предимно на общински програми и планове за новия програмен период 2014-2020г. Внесени са 7 искания и са издадени 7 решения. С всичките решения е преценено да не се извършва екологична оценка. През годината няма обжалвани решения. Прекратени са две процедури по ЕО, поради не представяне на изисканата информация в срок.

Постъпили преписки за произнасяне от РИОСВ	
Вид преписка	Брой
Общ брой постъпили уведомления по чл. 4, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС за инвестиционни предложения	193
Общ брой дадени писмени указания по постъпили уведомления за инвестиционни предложения	33
Брой дадени указания за провеждане на задължителни процедура по ОВОС	0
Брой дадени указания за провеждане на процедура по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС	33
Общ брой постъпили искания за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС	24
Общ брой постъпили доклади за ОВОС за оценка на качество	1
Брой положителни оценки на качеството на доклади за ОВОС	1
Брой отрицателни оценки на качеството на доклади за ОВОС	0
Общ брой постъпили искания за издаване на становища по ЕО	0
Общ брой постъпили искания за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	7
Общ брой прекратени процедури по реда на Глава VI от ЗООС	13
Брой прекратени процедури - ОВОС	11
Брой прекратени процедури - ЕО	2
Брой прекратени процедури поради недопустимост на инвестиционно предложени, план или програма спрямо действащи нормативни или административни актове	6

2. Комплексни разрешителни

На територията на РИОСВ - Смолян се контролират 4 бр. инсталации с издадени комплексни разрешителни – четири регионални депа. През отчетния период няма издадени нови комплексни разрешителни по чл.117, ал.1 и ал.2 от ЗООС.

В плана за контролната дейност през 2014 г. бяха заложени и извършени проверки и на четирите депа. Не бяха дадени предписания. За всички планови проверки са издадени заповеди за извършване на комплексни проверки и са изготвени писма до

БДУВДР и до операторите на инсталациите за определяне на компетентни лица, които да вземат участие в КП.

Контролираните инсталации с издадени комплексни разрешителни са:

1. „Регионално депо за неопасни на общините Смолян, Чепеларе, Баните” с оператор Община Смолян.

2. „Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Мадан, Златоград и Неделино” с оператор Община Мадан.

3. „Общинско депо за неопасни отпадъци на община Рудозем” с оператор Община Рудозем.

4. „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Доспат, Сатовча, Борино и Девин” с оператор Община Доспат.

За извършените комплексни проверки са изготвени доклади, които са публикувани на интернет страницата на РИОСВ – Смолян и предоставени на операторите съгласно чл. 154 а от ЗООС.

Във връзка с постъпило заявление от „Карлък – 97” ООД, гр.Смолян бяха извършени 2 проверки на Лярен цех, собственост на фирмата за отпадане на принудителна административна мярка, наложена от Директора на РИОСВ – Смолян за извършване на дейности, попадащи в обхвата на т. 2.5а от Приложение №4 на ЗООС без издадено комплексно разрешително. Тъй като, операторът е изразил намерение да произвежда алуминиеви изделия от чист алуминий, дейност попадаща в обхвата на т.2.5 буква „б” от Приложение №4 на ЗООС, без достигане на съответния капацитет за издаване на комплексно разрешително, със Заповед на Директора на РИОСВ-Смолян бе отменена наложената ПАМ и бе премахната пломбата на пота за леене на цветни метали.

През 2014 г. са постъпили 4 ГДОС, които са проверени в определения срок, изпратени са становища и електронни версии до ИАОС.

3. Екологична отговорност и отстраняване на минали екологични щети

Законът за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети (ЗОПОЕЩ) определя екологичните щети и непосредствената заплаха за възникване на такива, както и правомощията на органите на изпълнителната власт, правата и задълженията на операторите. Екологични щети са щетите върху защитени видове и природни местообитания, водите и водните тела, почвите. ЗОПОЕЩ се прилага в случаите на непосредствена заплаха за възникване на екологични щети и/или на причинени екологични щети в резултат на извършване на дейности, определени в Приложение № 1 към чл. 3, т. 1 от ЗОПОЕЩ.

През 2014 г. Извършени са 10 бр. проверки на обекти, попадащи под обхвата на Приложение №1 от Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети /ЗОПОЕЩ/. Дадени са 16 предписания за изготвяне на собствена оценка за заплаха от екологични щети и причинени такива, съгласно Наредба №1/2008 г. за вида на превантивните и оздравителни мерки в предвидените случаи от ЗОПОЕЩ и за минималния размер на разходите за тяхното изпълнение и включване в публичния регистър на операторите, извършващи дейности по ЗОПОЕЩ. Предписанията са изпълнени в срок. През отчетния период не са констатирани случаи на непосредствена заплаха и причинени екологични щети по смисъла на ЗОПОЕЩ, съответно не са издавани заповеди за прилагане на оздравителни мерки по чл. 29, ал. 6 и чл. 32, ал. 2 от ЗОПОЕЩ.

4. Доброволни ангажименти по отношение на опазването на околната среда – EMAS и екомаркировката на ЕС

На територията контролирана от РИОСВ-Смолян няма организации, прилагащи доброволните ангажименти по отношение на опазването на околната среда – EMAS и екомаркировката на ЕС;

5. Информация за състоянието на околната среда за активно формиране на обществено поведение за грижа към околната среда

За повишаване на екологичното възпитание през 2014 год. са проведени 28 открити урока. Общият брой на посетителите в информационния център на РИОСВ – Смолян е 387 души. Организиран са 11 информационни кампании – “Световния ден на водата” – 22 март, “Деня на Земята” – 22 април, „Да изчистим България за един ден“ – 26 април, през месец април РИОСВ - Смолян стартира разяснителна кампания за предпазване на населението от нападение на мечки, „Да почистим Европа“ – 9 май, “Световния ден на климата” – 15 май, „Международен ден на биологичното разнообразие“ – 22 май, “Световния ден на околната среда” – 5 юни, „Европейската седмица на мобилността 2014“ – септември, „Световния ден за мониторинг на водата“ – 18 октомври и “Международен ден за опазване на биологичното разнообразие“ – 29 декември.

По повод Световния ден на водата - 22 март, бяха организирани информационни срещи, лабораторни наблюдения и посещение на ученици на Градска пречиствателна станция за отпадни води на гр.Смолян. Инициативите стартираха на 18 март в сградата на РИОСВ - Смолян със срещи със студенти от Филиала на Варненски свободен университет “Черноризец Храбър“.

На 19 март ученици от втори и трети клас се запознаха с методите на изследване на питейните води в Регионална лаборатория - Смолян.

На 21 март РИОСВ – Смолян съвместно с БД - Източно беломорски район проведе информационна среща с младежи от клуб „Яко“.

На 22 март се организира почистване на речното корито между с. Елховец и с. Пловдивци от Съвет по туризъм Рудозем в партньорство с РИОСВ -Смолян и община Рудозем. В почистването се включиха ученици, като най-активните от тях бяха наградени от РИОСВ - Смолян.

На 26 март по повод Деня на водата РИОСВ - Смолян съвместно с РЗИ организира посещение на учениците от клуб „Здрави и щастливи“ на Градска пречиствателна станция за отпадни води на гр.Смолян.

По повод Деня на Земята, РИОСВ – Смолян организира разнообразни прояви. Експерти от инспекцията изнесоха уроци в няколко детски градини на тема „Разделно събиране на отпадъците“. На ученици от ОУ „Иван Вазов“ бяха прожектирани филми Каньона на Водопадите Резерват “Сосковчето“ и “Непознатата Родопа“.

В инициативата "Моята цветна градинка" заедно с деца и ученици бяха засадени четиристотин цветни стръка и петдесет храста в две училища и една детска градина. Учениците от ОУ “Юрий Гагарин” и от СОУ “Отец Паисий” засадиха цветя в зелените площи на училищата, а членовете на клуб "Млад природолюбител" и “Здравословен начин на живот” подготвиха площите за посаждането на цветята и храстите.

По повод 26 април, РИОСВ - Смолян се включи активно в кампанията „Да изчистим България за един ден“. Екипът на инспекцията почисти двете страни на пътните платна в отсечката между с. Средногорци и гр. Рудозем – път II – 86. Експерти от РИОСВ изнесоха беседа пред студенти по „Екология“ на тема свързана със защитени животински и растителни видове в Родопите - кафява мечка, дива коза, алпийски тритон, родопски крем, силивряк и крайснежно звънче.

През април РИОСВ - Смолян стартира разяснителна кампания за предпазване на населението от нападение на мечки. Служители на инспекцията посещаваха населените

места в област Смолян и разясняваха на хората как да реагират при нежелана среща с мечка. Раздаваха се специални спрейове за защита от нападение на мечки, както и информационни брошури и плакати по кметствата. Посещенията в общините се извършваше по определен график, като приоритет бяха собствениците на стада с животни, пчелини и земеделски производители.

През месец май екип на РИОСВ – Смолян се включи в кампанията “Да почистим Европа“. Служителите на инспекцията почистиха коритото на река Арда, в участъка на понтонния мост по пътя Мадан-Рудозем, в близост до с. Средногорци.

С беседи състояли се в “Конферентна зала” на РИОСВ – Смолян и излъчване на филм, се отбеляза Световния ден на климата на 15 май.

Международния ден на биологичното разнообразие – 22 май се отбеляза с провеждане на беседи с деца за защитените видове и прожекция на филм. Учениците бяха запознати с климатичните промени, до какво водят те, и какво могат да направят като жители на планетата за тяхното намаляване. Освен това експерти от РИОСВ запознаха учениците със защитени животински и растителни видове в Родопите - кафява мечка, дива коза, алпийски тритон, родопски крем, силивряк и крайснежно звънче и др.

През юни РИОСВ – Смолян отбеляза Световния ден на околната среда – 5 юни с различни инициативи. Служители на инспекцията и ученици от СОУ “Св. Св. Кирил и Методий” почистиха екопътеката в резервата “Сосковчето”. Участниците в инициативата се запознаха и със защитени от закона растителни видове, които се срещат в този район. По повод Световния ден бяха проведени и беседи с ученици от ОУ „Иван Вазов” – Смолян и ОУ “Проф. д-р Асен Златаров” – Смолян. На учениците бяха представени редките биологични видове в Родопите и филм за кафявата мечка.

През септември РИОСВ - Смолян организира ученически конкурс за рисунка на асфалт, по повод Европейската седмица на мобилността 2014. Конкурсът се проведе в двора на ОУ „Никола Йонков Вапцаров“ в град Мадан. В инициативата се включиха над четиридесет ученика от първи до осми клас. Всички участници бяха отличени за положеното старание и наградени с информационни материали от РИОСВ- Смолян.

По повод Световния ден за мониторинг на водата – 18 октомври, РИОСВ – Смолян проведе един открит урок с ученици от 9 – ти клас на СОУ “Св.Св.Кирил и Методий“ – Рудозем. Той се състоя в Градската пречиствателна станция за отпадъчни води – Рудозем. Експертите обясниха нагледно цялата процедура по пречистване на отпадъчните води в пречиствателната станция, а специалисти от Регионална лаборатория - Смолян взеха водни проби на вход и изход ГПСОВ. Нагледно с подвижната лаборатория, експертите демонстрираха експресен анализ на водните проби на място.

През месец декември РИОСВ – Смолян стартира информационна кампания за опазване на биологичното разнообразие в региона. Целта на инициативата е хората да се запознаят с биологичното разнообразие, както и със защитените животински и растителни видове в района. Поводът е 29 декември - Международен ден за опазване на биологичното разнообразие.

За по – голяма информираност на обществеността се поддържа актуална страница на РИОСВ – Смолян във Facebook, изпратени са 68 прессъобщения до регионални и национални медии, като всичките новини са качени и на интернет страницата на инспекцията.

За отчетния период да има 6 постъпили заявления за достъп до обществена информация за състоянието на околната среда. За всяко едно от тях е издадено решение за предоставяне на достъп до исканата информация в законовият срок. Заявленията са

намалели с 50 % спрямо 2013 год. и това се дължи на все по широката насока на предоставяне на информация за дейността на инспекцията.

С цел изграждане капацитета на служителите, през 2014 год. експерти на РИОСВ – Смолян са взели участие в 17 бр. организирани семинари:

- по юридически въпроси и процедури- 1 бр.;
- по опазване чистотата на атмосферния въздух- 1 бр.;
- по биоразнообразие- 3 бр.;
- по опазване на водите- 1 бр.;
- по управление на отпадъците- 3 бр.
- по ОВОС и ЕО- 1 бр.;
- по ЗТ и НАТУРА 2000- 3 бр.;
- по ОХВ- 4 бр.;

В допълнение през годината експертите от РИОСВ-Смолян са участвали в 35 бр. работни срещи, конференции, кръгли маси, обществени обсъждания:

- по проблеми за управление на отпадъците- 8 бр.;
- по биоразнообразие- 7 бр.;
- по опазване на водите- 3 бр.;
- по въпроси на връзки с обществеността- 2 бр.;
- по ОВОС и ЕО- 3 бр.;
- по ОП"ОС"- 12 бр.;

6. Административно – наказателна отговорност и принудителни административни мерки

Кратка информация за производствата по реда на чл. 69 от ЗООС и чл.36-58 от ЗАНН.

1. По реда на чл. 69 и чл. 69а. от Закона за опазване на околната среда и Наредбата за налагане на санкции, приета с ПМС №247 от 30.08.2011г. са наложени са 10 броя нови текущи месечни имуществени санкции;

2. По реда на чл. 69б. от Закона за опазване на околната среда са приключили общо 41 броя текущи месечни имуществени санкции;

3. По реда на чл. 69в. от Закона за опазване на околната среда са приключили общо 10 броя текущи месечни имуществени санкции;

За отчетния период има съставени 8 (осем) акта за установяване на административни нарушения, а са издадени 7 (седем) наказателни постановления за наложени имуществени санкции на юридически лица и еднолични търговци, респ. глоби на физически лица за нарушаване на разпоредбите на Закона за опазване на околната среда и специалните закони за опазване на околната среда.

За отчетния период има постъпили 14 (четиринадесет) жалби и 55 (петдесет и пет) сигнала. От общия брой на жалбите и сигналите 30 (тридесет) са основателни, 39 (тридесет и девет) – неоснователни, а 20 (двадесет) - препратени до други компетентни органи за вземане на отношение.

V. ПРОЕКТИ/ОБЕКТИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

РИОСВ – Смолян е бенефициент на 2 проекта финансирани по ОПОС:

- проект: № 5113123-6-691 „Устойчиво управление на вида кафява мечка и намаляване на причиняваните от нея щети върху селскостопанското имущество на територията на РИОСВ – Смолян”. Проектът е финансиран по приоритетна ос три „Опазване възстановяване на биологичното разнообразие” от Оперативна програма „Околна среда 2007-2013”; Процедура: BG 161PO005/10/3.0/2/20 по Заповед № РД - 42/17.01.2012 год. на Министъра на околната среда и водите. Общата стойност на

проекта е 1 866 462,40 лв., от които 1 586 493,04 лв. са от Европейския фонд за регионално развитие и 279 969,36лв. – национално съфинансиране от държавния бюджет на Република България.

- проект № 5113325-10-106 „Дейности по опазване и устойчиво управление на резерватите: Сосковчето, Казаните, Кастракли, Червената стена – част и поддържаните резервати: Шабаница, Момчиловски дол, Амзово, Конски дол на територията на РИОСВ – Смолян”. Проектта е финансиран по приоритетна ос три „Опазване възстановяване на биологичното разнообразие” от Оперативна програма „Околна среда 2007-2013”; Процедура: BG161PO005/11/3/3.2/05/26. Общата стойност на проекта е 275 960,00 лв., от които 234 566,00 лв. са от Европейския фонд за регионално развитие и 41 394,00 лв. е национално съфинансиране от държавния бюджет на РБ.

Изпълнението на дейностите приключи в края на 2014 год. като и по двата проекта са постигнати очакваните резултатите. Независимо от това, процесът на реализация и управление на проектите, се характеризираше със следните проблеми:

- Липса на опит в прилагането на ЗОП;
- Липса на обучения за екипа;
- Забавяне в разглеждане на искания за средства и верифициране на съответните суми водещо до нарушаване на графика по разплащания с изпълнителите.

През 2014 год. от страна на общините са реализирани или се осъществяват на различен етап инвестиционни проекти, които имат пряко и/или косвено отношение към проблемите по опазване на околната среда.

Такива са проектите:

Община Ардино

- „Паркова зона на ул.Пирин”, Ардино(ЧОС);
- „Повишаване енергийната ефективност на здравната инфраструктура на територията на община Ардино”: внедряване на мерки за енергийна ефективност в сградата на МБАЛ "Ардино" ЕООД в гр. Ардино; внедряване на мерки за енергийна ефективност в сградата на ПГ "Христо Смирненски" в гр. Ардино;
- „Изграждане, реконструкция и рехабилитация на водоснабдителни мрежи и съоръжения в населените места на община Ардино- с. Млечино”;
- “Водоснабдяване на група населени места от местността „Догру”, землището на с. Търна, кметство Долно Прахово, община Ардино”;
- „Водоснабдяване на група населени места от местността „Догру”, землището на с. Търна, кметство Долно Прахово, община Ардино- клон с. Горно Прахово и с. Башево”;
- „Намаляване на емисиите парникови газове чрез внедряване на мерки за енергийната ефективност в административна сграда на община Ардино”.

Община Баните

- “Реконструкция на вътрешен водопровод и изграждане на водоем 200 м³ в село Гълъбово”;
- Национална кампания "За чиста околна среда" на тема "Обичам природата и аз участвам" и проект "Нашата зелена детска градина" - ЦДГ "Веселин Маринов" с.Баните;
- Национална кампания "За чиста околна среда" на тема "Обичам природата и аз участвам" и проект "В синхрон с природата" - кметство с.Давидково;(ЧОС)

Община Борино

- „Изграждане на Водоем в с.Чала 250 куб.м“;
- „Закупуване на контейнери за събиране на битови отпадъци и сметосъбиращ автомобил“;
- „Реконструкция на водопроводна мрежа с. Ягодина и изграждане на пречиствателно съоръжение за отпадни води – с. Буйново“;
- “Среднопланински атрактивен маршрут - “Дяволска пътека”;
- „Устойчиво управление на горите и опазване на околната среда чрез създаване на система за откриване на горските пожари в ранен стадий и мониторинг на околната среда на територията на община Борино“;
- „Обособяване на колоезачно трасе от Природен център „ИЗВОРА” до Кемеров мост“;
- “Въвеждане на разделно събиране на отпадъци от хартия, пластмаса и стъкло за региона на Общините – Доспат, Сатовча, Борино и Девин, закупуване и доставка на контейнери за разделно събиране на отпадъците, закупуване на преси и обособяване на площадки за балиране и временно съхранение на упоменатите отпадъци"-етап на разработване;
- „Реконструкция на детска площадка”, ЦДГ”Радост”, с.Борино(ЧОС);

Община Девин

- „Кът за отдих и наблюдение“;
- „Кът за риболов и наблюдение при скален феномен „Слона“;
- „Паркоустройствен проект и благоустройство на гр.Девин“;
- „Паркоустройствен проект на източния подход и благоустройство на гр.Девин - II етап“;
- “Подпорна стена, укрепваща речното корито и улица от о.т.233 до о.т, 223, село Грохотно, община Девин"
- “Реконструкция/рехабилитация и изграждане на водоснабдителни и канализационни мрежи, системи и съоръжения и реконструкция/рехабилитация на улична мрежа в с.Гьоврен“;
- "Моето любимо място сред природата"(ЧОС)

Община Доспат

- " Зелен кът за спорт и отдих"-с.Барутин;

Община Златоград

- „Изграждане на геотермална отоплителна система на гр. Златоград", подобект „Водовземно съоръжение и конструкция на надземната част на геотермален водоизточник”с.Ерма река;
- “Реконструкция и доизграждане на водопроводните мрежи на с. Ерма река и с. Аламовци, община Златоград ";
- „Оптимизиране на системата за управление на отпадъците в община Златоград“;
- „Зелен флаг за нашето училище”, СОУ”Антим I”-Златоград(ЧОС);
- „Чиста околна среда-бъдеще за всеки”, с.Старцево(ЧОС);

Община Лъки

- „С раница на път до природните и исторически забележителности на община Лъки“;
- „Село Манастир - пъстрото лице на Родопите“;
- „ Белица в прегръдката на Родопите“;
- „Изграждане на екопътека „Комин дере”, махала Брайковица, община Лъки“;

Община Мадан

- „Разширение на регионално депо за ТБО гр. Мадан и изграждане на площадки за предварително третиране на отпадъци в общините Мадан, Златоград и Неделино (преработка 1)”

- „Почистване и обновяване на зелени площи по ул. “Република” - гр. Мадан” (ЧОС);

- „Обичам природата и аз участвам”, ОУ”П.Р.Славейков” (ЧОС);

- „Обичам природата и аз участвам”, ЦДГ”Мир”, с. Върбина (ЧОС)

Община Неделино

- „Водоснабдяване на с. Еленка”, Община-Неделино;

- „Зелена класна стая на открито”, СОУ”Св. Св. Кирил и Методий” (ЧОС);

10. Община Рудозем

- „Благоустрояване на централна градска част” - озеленяване, направа цветни градинки, алеи и др.;

- „Вътрешна водопроводна и канализационна мрежа - с. Бяла река част - „Водопроводна мрежа”;

- „Вътрешна водопроводна и канализационна мрежа” - с. Корита част - „Водопроводна мрежа”;

- „Възстановяване зона за отдих - местност Дъбака”, с. Равнината (ЧОС);

- „Еко занималня в двора на детската градина” - ОДЗ ”Снежанка”, гр. Рудозем (ЧОС);

Община Сатовча

- „Водата като източник на вдъхновение за туристите. Трансграничен подход към туристически продукти, основаващи се на природата”, Благоустрояване на коритото на река „Бистрица” в с. Сатовча;

- „Изграждане на пречиствателни станции за отпадни води в селата – Долен, Крибул, Осина, Жижево, Фъргово, Боголин, Годешево, Ваклиново и Туховища”, Изграждане на 9 пречиствателни станции в малките населени места ;

- „Обновяване на открити детски площадки и съоръжения, изграждане на зони за занимания, спорт и игри на открито, велоалея в ЦДГ”Веса Бараковска”-с. Слащен”, Обновяване на открит детска площадка и съоръжения, изграждане на зони за занимания, спорт и игри на открито, велоалея в ЦД Г ”Веса Бараковска”-с. Слащен” (ЧОС);

Община Смолян

- „Интегриран воден проект на агломерация гр. Смолян” - „Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води ” - етап на внесен за одобрение в ОП”ОС” на проект във фаза „ПИП”

- Фитнес на открито за всички - с. Търън (ЧОС)

- „Възстановяване на цветна градина и изграждане кът за игри и отдих за децата”;

- ЦДГ”Русалка” - с. Търън (ЧОС) - почистване на площи, оформяне на цветни лехи, засаждане на борчета;

- ” Реконструкция водопроводна мрежа” - с. Белев дол;

- СМР по водопроводни и канализационни мрежи в села на територията на община Смолян;

- „Възстановяване на цветна градина и изграждане на кът за игри и отдих на децата”, с. Виево (ЧОС);

-„Класна стая на открито”, ОУ”Св. Св. Кирил и Методий”-с.Момчиловци(ЧОС);

Община Чепеларе

-„Възстановяване на детска площадка в градски парк”, Чепеларе(ЧОС);

-„Нашата образцова биоградина”, ОДЗ-Чепеларе, филиал „Радост”(ЧОС);

През 2014 год. се наблюдава раздвижване в реализацията на инфраструктурни проекти, имащи отношение към опазване на околната среда.

Едни от най-значимите обекти, които приключиха през годината са реконструкцията на депата за ТБО в Мадан и Смолян. Ефекта е достатъчно голям, тъй-като се осигурява за дълъг период третирането и обезвреждането на ТБО за общините Баните, Чепеларе, Смолян, Мадан, Неделино и Златоград.

Депото в Мадан бе прието с ДПК, а за депото в Смолян е подписан акт обр. 15 и предстои да се назначи такава.

Останалите реализирани проекти са основно за водната инфраструктура-реконструкция и изграждане на водопроводни и канализационни мрежи, водоеми за питейна вода, с което се създават предпоставки за изграждане на селищни пречиствателни станции, опазване на питейните водоизточници от изтощаване, и не на последно място една по-добра среда за живеене.

През 2014 год. в процес на строителство бяха селищни пречиствателни станции за отпадъчни води на селата Триград, Грохотно и Селча-община Девин, които ще се завършат в началото на 2015 год.

През годината стартира мащабен проект в Община-Златоград за усвояване потенциала на „Находище на термоминерална вода”-с.Ерма река. Извършиха се сондажни работи по разкриване на находището, изграждане на сондажното тяло и глава за добив на термоминерална вода на стойност близо 3000 хил.лв. Идеята е добитата вода да се транспорттира до гр.Златоград и там чрез топлообменници първоначално да се отопляват обществени сгради, а впоследствие и сгради на бизнеса и частни домове.

След относителния застои през 2013 год., през 2014 год. се финансираха по линия на ПУДООС 20 бр. проекти по чиста околна среда-10 бр. към общините и 10 бр. към училища и детски градини. В резултат на реализацията на проектите се почистиха площи, оформиха се цветни алеи и паркови пространства, изградиха се фитнеси на открито и детски площадки.

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

През 2014 година няма съществено изменение във компонентите и факторите на околната среда, предмет на превенция и контрол от страна на РИОСВ-Смолян. Тенденцията в икономиката на региона от предходните години се е запазила, поради продължаващата икономическа ситуация, както в България така и в световен мащаб, което от своя страна оказва влияние по отношение опазването на околната среда. Като цяло общественият интерес в областта на опазването на околната среда и включването в отбелязването на екологични кампании на регионално ниво е висок. Особено активно е участието, както на общините и регионалните структури, така и на гражданите, в кампанията „Да изчистим България за един ден”. Висока е обществената ангажираност и при провеждането на други организирани прояви, свързани с отбелязването на екологични празници.

Основна задача на РИОСВ-Смолян, като регионална структура на Министерство на околната среда и водите през изтеклата година е била прилагане на политиката на министерството на регионално ниво в областта на околната среда. Не на последно място е и възпитаване на екологично самосъзнание в населението от региона, чрез

информационни, превантивни и контролни дейности. Повишаването професионализма на експертите в РИОСВ-Смолян по прилагане на екологичното законодателство е ключов фактор в по-доброто опазване на околната среда в региона. Участието на експерти в проекти по ОПОС за решаване на конфликта „човек – мечка” и предприемане на своевременни оперативни мерки и действия по осъществяването на ефективен контрол на ползванията в защитените зони и територии и за спазване установените режими в тях ще осигури дългосрочно и устойчиво решаване на поставените проектни цели. Прилагането на схемата на „Комплексна проверка” за инсталации и обекти, подлежащи на контрол, оптимизира дейността на инспекцията по време на прилагане на екологичното законодателство. Като още една основна цел на РИОСВ-Смолян е така да интегрира екологичното законодателство в региона, че опазването на околната среда да стане дълг на всеки гражданин.

VII. ПРИЛОЖЕНИЯ
